

ROKAS VENGALIS

**ARCHEOLOGINIAI TYRINĖJIMAI KERNAVĖS PILIAKALNIO
III, VAD. "LIZDEIKOS KALNU" PAPĖDĖS GYVENVIETĖJE
(A1471 K2P) IR JOS APLINKOJE (ŠIRVINTŲ RAJ.) 2006
METAIS**

ATASKAITA

VILNIUS, 2006

Kultūros paveldo centro Paveldosaugos
bibliotekos Dokumentų fondai
Fondo Nr.
Apyrašo Nr.
Apsk. Vien. Nr.

39
1 1968

TURINYS

Ivadas.....	4
Plotas 1.....	7
Bendra ploto charakteristika.....	7
Radiniai.....	8
Objektai.....	10
Plotas 2.....	15
Bendra ploto charakteristika.....	15
Radiniai.....	16
Objektai.....	17
Plotas 3.....	17
Plotas 4.....	18
Bendra ploto charakteristika.....	18
Radiniai.....	18
Objektai.....	19
Plotas 5.....	19
Plotas 6.....	20
Plotas 7.....	21
Plotas 8.....	22
Plotas 9.....	22
Plotas 10.....	23
Plotas 11.....	23
Plotas 12.....	24
Plotas 13.....	24
Plotas 14.....	25
Plotas 15.....	26
Išvados.....	26
Lentelės:	
Individualūs radiniai.....	29
Registruota keramika.....	35
Masinė medžiaga.....	36
Objektai.....	38

Fotonuotraukų sąrašas.....	41
Fotonuotraukos.....	44
Iliustracijos:	
Individualūs radiniai.....	69
Registruota keramika.....	88
Brėžiniai.....	91
Gyvulių kaulų analizės duomenys.....	112

IVADAS

2006 m. liepos – rugpjūčio mėnesiais Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato direkcija vykdė archeologinius tyrinėjimus Kernavės piliakalnio III, vadinamo Lizdeikos kalnu, papédės gyvenvietėje (A 1471 K2P) ir jos aplinkoje. Iš viso buvo ištirtas 410 m² plotas (58 m² gyvenvietėje ir 352 m² už jos ribų), aptikta žiestos keramikos šukiu, gyvulių kaulų, molio tinko, gargažių bei 174 individualūs radiniai.

Lizdeikos piliakalnio papédės gyvenvietė yra Valstybinio Kernavės kultūrinio rezervato teritorijoje (I brėž.). Bendras vertybės plotas (kartu su piliakalniu) – 72 134 m². Ji tiesiogiai ribojasi su keliomis kitomis rezervate esančiomis vertybėmis: iš V pusės – su Kernavės senosios bažnyčios vieta (A 1476), Kernavės piliakalniu II, vad. “Mindaugo sostu” (A 1470 p) bei Kernavės piliakalniu I, vad. “Aukuro kalnu” (A 1469); iš PV pusės – su Kernavės senojo miesto vieta (A 1473 p); iš PR pusės – su Kernavės-Kriveikiškio dvarviete (A 1481).

Teritorija, saugoma kaip Lizdeikos piliakalnio papédės gyvenvietė, yra ant IV viršsalpinės terasos krašto, į Š ir R nuo piliakalnio. Iš PV pusės gyvenvietę riboja Pajautos slėnio šlaitas, iš V – griova, skirianti ją nuo Mindaugo sosto piliakalnio. Beveik per centrą, R-V kryptimi gyvenvietę kerta upelis, tekantis į Pajautos slėnį. Šiuo metu upelis numelioruotas, vandens Jame būna tik pavasarį bei po smarkių liūčių. Vakarinėje gyvenvietės dalyje upelis suformavęs iki 10 m gylio bei 40 m pločio griovą, tuo tarpu rytinėje dalyje jo vaga visai nežymi, užnešta žemėmis iš aplinkinių laukų. Ankstesnių metų archeologiniai tyrinėjimai parodė, kad senovėje upelis buvo gerokai vandeningesnis, šioje vietoje buvo išsigraužęs 1,5-2 m gylio vagą. Iš P nuo upelio esanti teritorija beveik lygi, labai nežymiai besileidžianti Š ir ŠV kryptimis. Šiuo metu visa ši dalis yra apaugusi šienaujamom bei ganomom pievom, tik apie 50 m į P nuo griovos yra krūmais apaugę senos sodybos pamatai. Į Š nuo upelio reljefas palaipsniui kyla aukštyn. Gyvenvietės teritorija čia taip pat apaugusi pievomis. Pats ŠV jos kampus yra privačioje valdoje, priklausančioje A. Luchtanui. Tačiau nors šiuo metu gyvenvietės teritorija ir apaugusi pievomis, anksčiau visa ji daugelį metų buvo ariama. Už Š ir ŠR gyvenvietės ribų reljefas toliau kyla aukštyn, čia jau prasideda ariami laukai, po kuriuos pasivaikščiojus galima aptikti pavienių smulkiai XIII-XIV a. keramikos šukelių, gargažių.

Lizdeikos papédės gyvenvietė iki šiol jau ne kartą buvo tyrinėta. 1979 m. šalia Lizdeikos piliakalnio tyrinėjo P. Kulikauskas¹. Tuomet ištirti 254 m², aptiktos židinių liekanos, duobės, grublėta keramika, šlakas bei kiti I tūkstantmečio vidurio bei antrosios pusės radiniai. Taip pat aptiki du piliakalnį saugoje gynybiniai grioviai. Konstatuota, kad kultūrinis sluoksnis labai apardytas arimų, ir ateityje čia tyrinėti neverta. 2002 m., prieš atliekant drenažo darbus šioje vietoje tyrinėjimus vykdė D. Vaičiūnienė². Tuomet ištirtas 263 m² dydžio plotas. Paaiškėjo, kad vietomis kultūrinis sluoksnis yra išlikęs ir geriau, aptikta ne tik grublėtosios, bet ir žiestos, XIII-XIV a. datuojamos keramikos bei kitų radinių. 1998-2001 m. D. Vaičiūnienė vykdė tyrinėjimus rytinėje gyvenvietės dalyje, griovos vietoje³. Per 4 sezonus čia ištirtas 423 m² plotas, aptiktas iki 0,5 m storio kultūrinis sluoksnis, dengiamas 1,5-2 m sąnašinio sluoksnio. Kultūrinis sluoksnis datuotas XIV a., jis išlikęs tik griovos dugne, Jame puikiai išsilaikiusi organinė medžiaga – tvoros, šuliniai, mediniai, tošiniai, odiniai bei kauliniai dirbiniai bei kiti organiniai radiniai. Aptikta nemažai žiestos keramikos, gyvulių kaulų bei 858 individualūs radiniai. Į tyrinėtą plotą pateko tik prie upelio prienantis kiemo pakraštys, o pačios sodybos, greičiausiai buvo į šiaurę nuo tyrinėtų plotų. 2005 m. apie 70 m į rytus nuo D. Vaičiūnienės tyrinėtų plotų, toje pačioje griovoje tyrinėjimus vykdė G. Vėlius⁴. Iškasta 100 m², XIII-XIV a. kultūrinis sluoksnis, kuriame taip pat gerai išsilaikiusi organinė medžiaga, aptiktas po 1-1,2 m storio sąnašiniu sluoksniu. Išskirti du kultūrinio sluoksnio horizontai – apatinis sietinas su gyvenamaja veikla, viršutinis – su geležies gavybos vieta. Aptikti 159 individualūs radiniai (tarp jų 109 moliniai ortakiai, susiję su geležies lydimo krosnies konstrukcija), didelis kiekis šlako, taip pat keramika bei gyvulių kaulai.

Iš minėtų archeologinių tyrinėjimų paaiškėjo, kad teritorijoje, saugomoje kaip Lizdeikos papédės gyvenvietė, egzistuoja dviejų skirtingų epochų kultūriniai sluoksniai. Piliakalnio papédės gyvenvietės (I tūkstantmečio vidurys bei antra pusė) sluoksnis aptinkamas tik pietinėje vertybės dalyje, ne daugiau nei 100 m į ŠR nuo piliakalnio. Tuo tarpu upelio aplinkoje aptiktas išimtinai tik XIII-XIV a. Kernavės

¹ Kulikauskas P., Luchtas A. Archeologiniai tyrinėjimai Kernavėje 1979 metais // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1978-1979 metais. Vilnius, 1980, p. 35-38.

² Vaičiūnienė D. Kernavės piliakalnio III, vadintamo Lizdeikos kalnu, aplinka // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2002 metais. Vilnius, 2005, p. 40-41.

³ Vaičiūnienė D. Kernavės viršutinio miesto tyrinėjimai // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1998 ir 1999 metais. Vilnius, 2000, p. 131-134.; Vaičiūnienė D. Kernavės viršutinis miestas // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2000 metais. Vilnius, 2002, p. 40-41.; Vaičiūnienė D. Kernavės viršutinis miestas // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2001 metais. Vilnius, 2002, p. 59-60.;

⁴ Vėlius G. // Archeologiniai tyrinėjimai Lietuvoje 2005 metais. Vilnius, 2006, p.

miesto kultūrinis sluoksnis. Iki 2005 m. manyta, kad šis sluoksnis išlikęs tik apie upelio vagą, o toliau į šiaurę jis visiškai sunaikintas arimų bei erozijos. Tačiau 2005 m. rudenį ties rezervato riba (už vertybės ribų) išarus gilesnę vagą, atsidengė juoda žeme užpildyto duobės, akmenimis grjtas židinys (foto 94-99), aptikta XIII-XIV a. keramikos, du pakabučiai, žvangučiai (radinių Nr. 105-108). Taip pat netoli tos vietas muziejaus archeologas G. Vėlius eidamas keliuku atsitiktinai rado iš XIII a. antros pusės Vartburgo miesto denaro pagamintą pakabutį (radinio Nr. 169). Iš to paaiškėjo, kad nors ir ištisas kultūrinis sluoksnis šiaurinėje vertybės dalyje neišlikęs, įžemo horizonte dar yra nesunaikinti įvairūs XIII-XIV a. objektais. Taip pat paaiškėjo, kad Šir R vertybės teritorijos ribos yra tikslintinos (jos buvo užbrėžtos tiesiog pagal anksčiau buvusią rezervato ribą), kadangi kultūrinio sluoksnio likučiai tėsiasi ir už jų. 2006 m. archeologiniams tyrinėjimams pasirinkta būtent ši, šiaurinė Lizdeikos papėdės gyvenvietės teritorijos dalis. Pagrindiniai tyrinėjimų tikslai buvo: a) plačiau išsiaiškinti atsidengusių objektų kontekstą, b) patikslinti ŠR vertybės ribas, c) atlkti pirmius žvalgymus A. Luchtano sodybos teritorijoje bei būsimos elektros kabelio trasos vietoje.

Atsižvelgiant į minėtus tikslus, ir buvo planuojamos perkasos. Ties išartom duobėm tirtos didelės perkasos (10x10 ir 20x10 m). Kitur, siekiant išžvalgyti didesnį plotą, kastos nedidelės perkasos (4x4, 2x10, 2x5 m) bei šurfai (2x2 m) (2 brėž.).

Kultūros paveldo departamento leidimas vykdyti archeologinius tyrinėjimus Nr. 127 buvo išduotas autorui 2006 07 12 pagal MAK patvirtintą "Archeologinių tyrinėjimų Lizdeikos piliakalnio gyvenvietėje (A 1471 K) bei jos aplinkoje 2006 m." projektą. Kasimo darbai pradėti liepos mėn. 12 d., baigtai – rugsėjo mėn. 9 d. Visi kasimo darbai vykdyti rankiniu būdu – dirvožemis kastas kastuvais, po juo atsidengusios duobės – mentelėmis. Kasimo darbuose dalyvavo praktiką atliekantys VU istorijos fakulteto archeologijos specialybės įvairių kursų studentai, taip pat studentai iš Varšuvos universiteto. Tyrinėjimų metu reguliarai naudotas metalo detektorius. Radinių bei objektų koordinatės ir aukščiai fiksuoti tacheometru (darbų eigoje tacheometras buvo sugedęs, todėl kol jis buvo taisomas, radinių ir objektų koordinates teko fiksuoти rulete). Brėžinius braižė ir fotografavo ataskaitos autorius (išskyrus 2005 metų nuotraukas (foto 94-99), kurių autorė D. Vaičiūnienė). Gyvulių kaulų analizę atliko L. Daugnora ir V. Suncovas.

Visose perkasose suartiniame sluoksnyje aptikta labai daug šiuolaikinių radinių (vinių, varžtų, butelių kamštelių, stiklo šuklių ir pan.), kurie nebuvo renkami.

Tačiau aptikta nemažai fragmentų, apie kuriuos sudėtinga pasakyti, ar tai šiuolaikinių, ar archeologinių radinių dalys. Tokie radiniai buvo renkami, tačiau ne kaip individualūs radiniai, bet kaip masinė medžiaga – į radinių sąrašą netraukiami bei atskirai neaprašomi. Prie masinės medžiagos taip pat priskirta keramika, šlakas, molio tinkas, titnago skalda bei vėlesni nei XVIII a. metaliniai, stikliniai ir kitokie radiniai iš dirvožemio. Prie registruotos keramikos priskirtos tik tos šukės, kurios teikia bent kiek informacijos apie puodo formą ar turi rečiau pasitaikantį ornamentą (tačiau tokius pasitaikė labai nedaug).

Koordinatės pateikiamas dvejopos – kiekvieno ploto atskirai bei LKS 94 sistemoje (prisirišta tacheometru nuo valstybinių reperių Nr. 7053 ir 7110). Aukščiai pateikiami absolutiniai.

PLOTAS 1

Bendra ploto charakteristika

Plotas 1 kastas ties dviem 2005 m. išartomis duobėmis, 16-20 m į ŠR nuo gyvenvietės teritorijos ribų (foto 1-3; brėž. 3-9). Jis 224 m² dydžio – pradžioje atmatuota 20x10 m dydžio perkasa, prie kurios vėliau padaryta 24 m² dydžio išpjova. Plotas ilgaja kraštine orientuotas pagal rezervato ribą (52° kampu nuo Š į ŠV), jis atmatuotas taip, kad beveik visas būtų rezervato teritorijoje, už jos ribų išeinant apie 0,5 m. Už rezervato ribų taip pat užeina ir visa išpjova. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas pietinis ploto kampus, Y aysis eina ŠV kryptimi (kvadratai 1-20), X – ŠR kryptimi (kvadratai 1-14). Ploto 1 kampų absolutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554843,09	6083445,25	106,89
0	20	554827,31	6083457,54	107,48
14	0	554851,69	6083456,29	107,10
10	20	554833,45	6083465,43	107,47

Ploto 1 paviršius gana lygus, šiek tiek žemėjantis iš šiaurės į pietus bei pietvakarius. Skirtumas tarp aukščiausio bei žemiausio kampų – 0,59 m. Paviršius apaugęs žolėm, tačiau velėna dar nesusiformavusi, kadangi ši vieta tik 2005 m. rudenį buvo suarta.

Visą plotą dengė 25-40 cm storio dirvožemio sluoksnis. Dirvožemyje aptikta gana gausus kiekis radinių, kurių chronologinis intervalas – nuo XIII-XIV a. iki šių dienų. Aptiktas itin didelis kiekis vinių, butelių kamštelių, stiklo šukių ir kitų XX a.

šiukslių. Dirvožemyje surasta taip pat ir didžioji dalis plote rastų individualių dirbinių (65 vnt.), nedidelis kiekis gyvulių kaulų, šlako bei molio tinko. Keramikos palyginti nedaug – 434 šukės (2355 g), visos šukės labai smulkios, tik pavieniais atvejais pasitaikė didesnių nei 4-5 cm skersmens šukių. Didžioji aptiktos keramikos dalis būdinga XIII-XIV a., tačiau pasitaikė ir vėlyvesnių šukių, tarp jų ir glazūruotų žalia ar ruda glazūra.

Nuėmus dirvožemio sluoksnį paaiškėjo, kad kultūrinis sluoksnis šiame plote yra visiškai sunaikintas, išlikę tik po juo buvę įvairūs objektai (foto 4-14). Šiaurinėje ploto dalyje iškart po dirvožemiu pasirodė šviesus geltonas smėlis, tuo tarpu pietinėje dalyje po dirvožemiu atsidengęs smėlis buvo tamsesnis, šiek tiek persimaišęs su juoda žeme, vietomis dar buvo galima ižvelgti labai nežymią kultūrinio sluoksnio pėdsaką.

Kadangi kultūrinis sluoksnis visiškai neišlikęs, ploto sienelės nefiksuotos.

Radiniai

Individualūs dirbiniai. Plote 1 aptiki 79 individualūs dirbiniai – 65 dirvožemyje ir 14 objektuose. Didžioji jų dalis turėtų būti datuojami XIV a., bet dirvožemyje pasitaikė ir vėlyvesnių radinių (raktas (Nr. 34), stiklinio indelio kakliukas (Nr. 43), Napoleono armijos kareivio uniformos dvi sagos bei diržo detalė (Nr. 170-172), Jono Kazimiero (?) šilingo fragmentas (Nr. 59)). Daugiausiai aptikta įvairių geležies bei vario lydinio dirbinių nuolaužų, susilydžiusių fragmentų, neaiškios paskirties dirbinių – iš viso 30 vienetų. Tačiau pasitaikė ir įdomesnių radinių, iš kurių paminėtini – Jogailos portretinis denaras (Nr. 38), Vaclovo IV Prahos gražis (Nr. 29), paukščio formos smeigtuko(?) galvutė (Nr. 40), 2 arbaletiniai strėlių antgaliai (Nr. 33, 41), pasaginės segės daugiakampiais galais fragmentas (Nr. 37), grąžtas (Nr. 10), aukso žaliava – suvyniota auksinio apgalvio plokštélé bei 2 lašeliai (Nr. 71), žiedo su akute fragmentas (Nr. 75). Objekte Nr. 22 aptiktos diržo detalės – saggis, grandelė bei 3 stačiakampės skardos apkalėliai (Nr. 65-69). Visos jos rastos apie 20 cm skersmens platelyje ir greičiausiai yra nuo to pačio diržo. Taip pat aptikta ir dažniau aptinkamų radinių – įvairūs apkalėliai, galastuvai, grandelės (kai kurios galbūt nuo šarvų), peiliai, saggys, cilindrinės spynos dalis, žvangutis, kaulinis “žaislas”, pora titnago nuoskalų.

Keramika. Keramika, skirtingai nei individualūs dirbiniai, objektuose bei dirvožemyje koncentravosi daugmaž po lygiai. Iš viso Plote 1 aptikta 820 keramikos šukių (5708 g). Dirvožemyje buvo 434 šukės, kurių bendra masė – 2355 g. Keramika

iš dirvožemio smulkesnė nei iš objektų, tik pavieniais atvejais pasitaikė didesnių nei 4-5 cm dydžio šukių. Tiktai dirvožemyje pasitaikė vėlyvesnės nei XIV a. keramikos – aptikta apie 50 glazūruotų žalia ir ruda glazūra, raudono molio šukių. Taip pat aptiktos kelios juodosios keramikos šukelės. Apie šių puodų formą nieko pasakyti negalima – aptiktos beveik vien tik sienelių šukės (išskyrus vieną ąselę). Visa kita tiek dirvožemyje, tiek objektuose aptikta keramika būdinga XIV a. Iš objektų keramika koncentravosi tik 5 didesnėse duobėse – objektuose Nr. 4, 6, 21, 22, 64. Vien tik juose aptikta 310 šukių (2550 g) – beveik pusė visame plote aptiktos keramikos. Kituose objektuose aptikta daugiausia tik po kelias šukeles.

Visa Plote 1 aptikta keramika yra žiesta ant žiedžiamojo rato ir būdinga XIV a. (išskyrus minėtą vėlyvesniają keramiką). Visos šukės yra nuo puodų pūstais šonais bei atlenktais į išorę kakleliais. Puodai gana gausiai ornamentuoti – ornamentas išlikęs ant 27 % šukių (neskaičiuojant labai smulkių šukelių). Ornamentas taip pat būdingas XIV a. keramikai – ornamentuota bangelėm, horizontaliom linijom, rečiau įkartelėm, taškučiais, kelios šukės su voleliu ant briaunos. Puodai dažniausiai ornamentuoti derinant įvairius ornamento motyvus.

Molio tinkas. Plote 1 aptikta nemažai molio tinko – iš viso 7125 g (602 gabaliukai). Beveik visas jis aptiktas objektuose, dirvožemyje buvo tik 308 g (28 vnt.). Gausiausiai molio tinko aptikta objektuose Nr. 22 (1376 g), Nr. 23 (2923 g) ir Nr. 6 (974 g). Mažesniais kiekiais jo pasitaikė daugelyje objektų. Dažniausiai molio tinkas aptiktas smulkiais gabalėliais, tačiau pasitaikė ir stambesnių – iki 10 cm skersmens, daugiau nei 100 g masės gabalu. Stambesni gabalai pasitaikė dažniausiai tik minetuose objektuose. Tinko molio masė liesinta smėliu bei organinėm priemaišom, vidinėje pusėje kartais pastebimi nedidelio skersmens rastų arba skeltinių lentų atspaudai, išorinėje lyginimo pirštais žymės.

Šlakas. Šlako Plote 1 aptikta nedaug – 42 vnt. arba 2308 g. Dažniausiai tai nedideli, apie 30-40 g gabaliukai. Šlako daugiausiai aptikta dirvožemyje bei objekte Nr. 6. Dar septyniuose objektuose jo rasta nuo 1 iki 3 gabalu. Stambesnių, virš 100 g gabalu aptikta objektuose Nr. 4, 6, 14.

Kaulai. Šiame plote aptikta nemažai gyvulių kaulų. Ypač išsiskyrė objeketas 6 – duobėje buvo ištisinis gyvulių kaulų sluoksnis. Nemažai gyvulių kaulų rasta taip pat objektuose 4, 17, 22, 23, 26, 37, 40, 64. Detalesnė šiame ir kituose plotuose aptiktų kaulų analizė pateikiama atskiroje lentelėje.

Akmenys. Visi plote rasti akmenys yra perdegę, natūralių, neperdegusių nepastebėta. Tai rodo, kad visi akmenys čia yra atnešti žmogaus ir susiję su ūkine veikla.

Objektai

Plote 1 aptiki 77 objektai – pastato kontūrai, 2 tvoros, keletas ūkinės duobių, krosnių bei keliaisdešimt stulpaviečių. Idomesni objektai aprašomi kiekvienas atskirai, tuo tarpu paprastesnių charakteristikos pateikiamos lentelėje.

Objektas 4 (foto 17) ovalo formos juoda žeme užpildyta duobė. Ilgis – 2,41 m, plotis – 1,40 m. Buvo padaryti du šio objekto pjūviai – ilgajame pjūvyje duobės dugnas plokščias, trumpajame – apvalus. Duobė tik 16 cm gylio, bet joje aptikta nemažai radinių: 3 individualūs radiniai (mažas peiliukas (Nr. 64), apkalas (Nr. 63) bei kaulinis “žaislas” (Nr. 174), palyginti nemažas kiekis keramikos (80 šukių, 756 g), molio tinko (71 vnt., 381 g), gyvulių kaulų, taip pat keletas stambesnių šlako gabalų (3 vnt., 387 g). Keletas keramikos šukių buvo stipriai perdegusios. Taip pat pasitaikė keletas perdegusių akmenų. Sprendžiant pagal palyginti gausius radinius, ši objekta galima interpretuoti kaip ūkinę atliekų duobę.

Objektas 6 (foto 14, 19-21) atsidengė Ploto 1 išpjovoje. Į tyrinėtą plotą pateko ne visas objektas, dalis jo išeina už ŠR ploto sienelės. Objeketas pailgos formos, į perkasa patenkančios jo dalies ilgis – 4,02 m, plotis – 1,2-1,45 m. Buvo padarytas išilginis objekto pjūvis, iš kurio paaiškėjo, kad duobė negili, 15-23 cm gylio, plokščiadugnė. Viršutinė duobės dalis (iki 10 cm gylio) juodos spalvos, apatinė – šviesiai pilkos. Visa viršutinė juodos spalvos duobės dalis užpildyta radiniais, daugiausiai gyvulių kaulais. Taip pat šiame objekte aptikta nemažai keramikos (74 šukės, 816 g), molio tinko (56 vnt., 974 g), šlako (6 vnt., 802 g). Nemažai buvo ir perdegusių akmenų (apie 20). Apatinėje šviesiai pilkoje duobės dalyje radinių nebuvo. Duobė krito 3 stulpavietės (obj. 7-9). Sprendžiant pagal duobės turinį, ši objekta galima interpretuoti kaip atliekų metimo vietą. Galbūt ji yra vienalaikė su tvora (obj. 13) – atliekų duobė eina išlgai palei ją.

Objektas 11 – PASTATAS (foto 8-10, 26-28). Plote 1 aptiki rentininio pastato kontūrai. Jie išryškėjo įžemio horizonte kaip šviesiai pilkos spalvos į smėlį įispaudusių apatinių rentinių žymės. Kontūrų plotis – 20-30 cm. Į perkasa tilpo ne visas pastatas, tačiau tik trys jo sienos. Norint aptikti ketvirtąją sieną, buvo padaryta 9x2 m dydžio išpjova, vėliau dar viena, 3x2 m dydžio išpjova, tačiau sienos aptiki

taip ir nepavyko. Pastato plotis (išorės) – 8,6 m, ilgis – mažiausiai 9 m. Ilgoji pastato ašis eina PV-ŠR kryptimi (50° nuo Š). Buvo padarytas vienas išilginis bei 7 skersiniai pastato kontūrų pjūviai. Skersinių pjūvių profilis pusapvalis, 10-37 cm gylio. Išilginio pjūvio dugnas lygus, su vienu 40 cm ilgio pagilėjimu. Atrodo, kad kai kuriose pastato vietose po apatiniu **rentiniu** buvo pakištos kaladėlės (tokių aptikta ir Pajautos slėnyje aptikuose pastatuose). Po pietiniu pastato kampu pakišta stambesnis, apie 1 m ilgio, 30 cm pločio rąstas. Galbūt dėl to čia likęs virš metro pločio tarpas – kampus buvo pakeltas aukščiau, todėl šioje vietoje rąstas neįspaudė į ižemį. PR ir ŠV pastato sienose, 3,5-4 m nuo PV sienos, aptiktos stambios, apie 40 cm skersmens stupavietės, kurios galbūt galėjo būti susijusios su pastato konstrukcija. Ties pastato kontūrais taip pat aptiktos dar 3 stupavietės (obj. 27, 29, 47), tačiau jos greičiausiai su pastato konstrukcija nesusijusios, kaip ir kiti jo kontūrus kirtę velyvesni objektai (obj. 12, 13, 26). Išiminėjant pastato kontūrų žemę, surinkta nemažai degintinių, gerai perdegusių, gyvulių kauliukų, labiausiai jie koncentravosi ŠV sienoje. Kadangi aplinkui degintinių kauliukų niekur neaptikta, galima spręsti, kad jie čia pateko neatsitiktinai, ir gal būt galima sieti su ritualiniais veiksmais, atliekamais pastato statymo metu.

Objektas 12 – TVORA (foto 6, 7, 9, 10, 29-31). Tvora išryškėjo kaip tamsiai pilkos spalvos, kiek lenkta 10-30 cm skersmens linija, einanti PV-ŠR kryptimi. Perkasojė atsidengė 12,5 m ilgio tvoros fragmentas. PV jos galas baigėsi stupaviete (obj. 14), o ŠR galas išėjo už perkasos ribų. Buvo padarytas vienas išilginis bei 4 skersiniai tvoros pjūviai. Skersiniai pjūviai buvo smailiadugniai, o išilginis labai netaisyklingo profilio. Kvadrate $12_x \times 1_y$ aptiktas užsikonservavęs skeltinės lento fragmentas. Jis tvoros kontūre stovėjo vertikaliaje padėtyje (foto 29). Tieki šis lento fragmentas, tiek pjūviai leido ši objekta interpretuoti kaip vertikaliai sustatytų skeltinių lentų tvorą. Panašių tvorų buvo rasta kasinėjant Kernavės miestą Pajautos slėnyje. Ši tvora kerta pastatą ir yra už jį velyvesnė. Ji taip pat kerta ūkinę duobę (obj. 4), tačiau už pastarąją yra ankstyvesnė.

Objektas 13 – TVORA (foto 6, 7, 9, 10). Šis objektas analogiškas objektui 12, tik éjo 0,4-1,2 m į Š nuo pastarojo. Tai taip pat tamsiai pilkos spalvos, 10-20 cm skersmens, kiek lenkta linija, einanti PV-ŠV kryptimi. Į perkasą pateko 16,5 m ilgio **jos** atkarpa. Vakarinis jos galas baigiasi stupaviete (obj. 24), rytinis išeina už perkasos ribų. Buvo padarytas vienas išilginis bei 5 skersiniai tvoros pjūviai, kurių **rezultatai** analogiški objekto 12 pjūviams. Šiame objekte aptikta gana nemažai **perdegusių** akmenų, kuriais galbūt buvo sutvirtinamos į žemę įkastos lento. Tvora

taip pat kerta pastato kontūrus, o ją pačią kerta dvi vėlyvesnės duobės (obj. 15, 22). Abi tvoros greičiausiai nėra vienalaikės – vienai surirus, šalia buvo atitverta kita.

Objektas 14 (foto 32) – tamsiai pilkos spalvos netaisyklingos formos dėmė, kurioje buvo 2 juodos spalvos stulpavietės. Pietinė stulpavietė nevisai taisyklingo, apie 50 cm skersmens apskritimo formos, 38 cm gylio, apvaliadugnė. Šiaurinė stulpavietė netaisyklingos formos, 65x50 cm dydžio, 30 cm gylio, beveik plokščiu dugnu. Tarp stulpaviečių yra apie 25 cm tarpas. Greičiausiai stulpavietės susijusios su tvora (obj. 12), kadangi ji baigiasi kaip tik ties pietine stulpaviete ir kerta stulpavietes supusią pilką dėmę. Objekte aptikta keletas keramikos šukelių, molio tinko gabaliukų, keli gyvulių kaulai (5 stambesni ir ~10 smulkesnių fragmentų) bei vienas stambesnis šlako gabalas. Pietinėje stulpavietėje buvo 5 nedideli perdegė akmenys.

Objektas 15 (foto 33) – tamsiai pilkos spalvos, nevisai taisyklingo apskritimo formos, 0,88 m skersmens duobė. Ji 25 cm gylio, pjūvyje apvaliadugnė. Objekte aptikta apie 20 perdegusių akmenų, tarp kurių pasitaikė ir gana stambių, iki 30 cm skersmens. Taip pat aptiktos kelios keramikos šukelės, keli gyvulių kaulai bei molio tinko gabaliukas. Galbūt ši objektą galima interpretuoti kaip stulpavietę, į kurią buvo įkastas masyvus rastas, papildomai sutvirtintas akmenimis.

Objektas 16 (foto 34) labai panašus į objektą 15. Tai taip pat netaisyklingo apskritimo formos, apvaliadugnė duobė užpildyta akmenimis. Duobės skersmuo 90 cm, gylis – 38 cm. Duobėje aptikta 10 perdegusių stambokų akmenų, kelios keramikos šukelės, keli tinko gabaliukai, gyvulių kaulai bei nedidelis šlako gabaliukas. Objekto interpretuojamas turėtu būti analogiškai, kaip ir objektas 15.

Objektas 22 (foto 36-38) – didelė, 2,5 m skersmens duobė. Ji netaisyklingo apskritimo formos, su vietomis išlindusiais išsikišimais. Buvo padaryti 2 pjūviai, abiejuose duobės dugnas apvalus. Gylis – 60 cm. Duobė užpildyta juoda žeme, tačiau pjūvyje galima išskirti per vidurių einantį šviesesnį tarpsluoksnį. Duobėje gausu radinių – 60 šukių (465 g) keramikos, 1376 g (117 vnt.) molio tinko, 3 gabaliukai šlako (92 g), nemažas kiekis gyvulių kaulų. Taip pat aptikta ir individualių radinių – diržo detalės (Nr. 65-69) bei aukso žaliava – suvyniota apgalvio plokšteliė ir pora smulkių lašelių (Nr. 71). Apgalvio plokšteliė buvo kvadrato formos, su rombo formos iškilimu centre bei 4 skylutėmis prityvintinimui kampuose.

Objektas 23 (foto 36, 37, 39-41) – pailga duobė, atsidengusi į Š nuo objekto 22. Duobės ilgis – 3,04 cm, plotis – 0,8-1 m. Duobė eina PV-ŠR kryptimi. Jau iš duobės paviršiaus buvo aišku, kad duobė nevientisa, daugiasluoksnė. ŠR duobės gale

paviršiuje matėsi gausūs degėsiai, likusi jos dalis buvo iš tamsiai pilkos žemės su smėliu. Buvo padaryti du skersiniai ir vienas išilginis duobės pjūviai. Iš pjūvių paažkėjo, kad duobė sudaryta bent iš keturių sluoksnį. Pačiame duobės dugne buvo šviesiai pilkos žemės sluoksnelis. Virš jo ėjo ryškiai juodas, prisotintas degėsių sluoksnis, kurį dengė balto smėlio tarpsluoksnis. Viršutinė duobės dalis užpildyta tamsiai pilkomis žemėmis. Iš skersinių pjūvių matyti, kad visi šie sluoksniai giliausiai yra ties duobės centru, ir gana staigiai kyla link kraštų (foto 39, 41; brėž. 6). Duobės gylis – 50 cm. Šis objektas išsiskyrė gana nemažu tinko kiekiu – jo aptikta 2923 g (140 vnt.). Nemažai aptikta ir gyvulių kaulų. Taip pat šiame objekte aptikta geležinė D formos sagtis be liežuvėlio (Nr. 72) bei vienas šlako gabaliukas, keliolika perdegusiu akmenų. Įdomu, kad visiškai neaptikta keramikos. Šios duobės paskirtis kol kas lieka neaiški.

Objektai 37 ir 40 (foto 45-47) užfiksuoti kaip atskiri objektais, tačiau iš tikrujų tai vienas bendras objektas. Būtent šį objektą kliudė 2005 m. išarta vaga (foto 95, 96). 2005 m. aptikus šį objektą, atsidengusi jo dalis buvo išpreparuota ir akmenys nurinkti, tačiau nepadarytas brėžinys. Į vakarus nuo iškastos vietas likusi objekto dalis pavadinta objektu 37, į rytus – objektu 40. Šis objektas – tai netaisyklingos formos, juoda degėsinga žeme bei perdegusiais akmenimis užpildyta duobė. Duobės gylis siekia iki 57 cm. Bendras duobės ilgis turėjo būti apie 2,7 m, plotis – apie 2 m. Rytinėje dalyje duobės žemė tamsesnė bei degėsingesnė, vakarinėje – daug šviesesnė, be degėsių. Akmenys visi perdegę, yra ganėtinai stambių. Akmenys suversti lyg ir netvarkingai, nesudaro taisyklingo grindinio, tačiau jie gali būti išjudinti iš savo vietas ir arimo metu. Greičiausiai šį objektą galima interpretuoti kaip apardytą krosnį. Objekte 40 fiksuoti akmenys buvo kiek žemesniame horizonte nei objekte 37. Remiantis tuo galima daryti prielaidą, kad čia būta dviejų krosnių, kurių viena kiek vėlyvesnė už kitą. Tai patvirtintų ir tokia ištęsta krosnies forma. Be akmenų šiuose objektuose dar aptikta nemažai gyvulių kaulų, kelios keramikos šukelės bei keli molio tinko gabaliukai. Krosnis patenka į pastato vidų, ji yra apie metrą nutolusi nuo jo ŠV sienos. Greičiausiai krosnį reikėtų sieti su pastatu, tačiau tvirtai taip teigtį dar negalima.

Objektas 50 (foto 49-51) taip pat galėtų būti interpretuojamas kaip krosnies vieta. Tai netaisyklingos formos, 1,4x1 m dydžio duobė, užpildyta juoda degėsinga žeme su perdegusiais akmenimis. Pjūviuose duobė apvaliadugnė, giliausia jos vieta centre – 25 cm gylio. Akmenimis grįsta buvo centrinė duobės dalis. Akmenys didoki,

sudarantys gana tvarkingą grindinėlį. Duobėje taip pat rastos kelios keramikos šukelės, keli gyvulių kaulai bei keli tinko gabaliukai.

Objektas 59. Ši objektą taip pat kliudė 2005 m. išarta vaga (foto 97). Dalis objekto išeina už perkaso ribų, perkasoje esančios dalies ilgis 1,72 m, plotis – 1,2 m. Tyrinėjimų metu išlikę buvo tik objekto kampai, todėl kokia buvo tiksliai jo forma pasakyti sunku. Duobė plokščiadugnė, tik iki 9 cm gylio, užpildyta juoda žeme. Duobėje rastos kelios smulkios keramikos šukelės bei keli gyvulių kaulai. Apie galimą duobės paskirtį sunku ką nors pasakyti.

Objektas 64 (foto 54-55) gana didelė, 2,2x1,68 m dydžio, netaisyklingos formos duobė. Pjūvyje duobė plokščiadugnė, 23 cm gylio. Duobė iš 2 sluoksnių – viršutinis juodas, apatinis šviesiai pilkas. Duobėje aptikta nemažai keramikos – 47 šukės (246 g), nemažas kiekis gyvulių kaulų, taip pat šiek tiek molio tinko. Šiame objekte pasitaikė ir pora individualių dirbinių – labai korodavusi cilindrinės spynos pusė (Nr. 11) bei vario lydinio papuošalo fragmentas - 2 vienodos viena į kitą sumautos detalės, susuktos iš 3 vielų, abiejuose galuose po kilputę (Nr. 74). Taip pat buvo nemažai perdegusių akmenų. Ši objektą greičiausiai galima interpretuoti kaip ūkinę duobę.

Žiūrint į bendrą objektų vaizdą, akivaizdu, kad šioje vietoje yra išlikę kelių užstatymų pėdsakai. Ankstyviausiam užstatymui reikėtų skirti pastatą. Kadangi apatiniai pastato rentiniai įspaudė į ižemį, galima spręsti, kad pastatas čia pastatytas dar nesusiformavus kultūriniam sluoksniniui. Jeigu tame aptikta krosnis yra vienalaikė su juo (ką šiuo metu sunku patvirtinti ar paneigti), ši pastatą reikėtų laikyti gyvenamuoju. Pastato plotis – 8,6 m, ilgis – mažiausiai 9 m, taigi, savo dydžiu jis smarkiai skiriasi nuo Pajautos slėnyje aptiktų XIII-XIV a. miesto pastatų, kurių ilgis ir plotis paprastai svyruoja nuo 4 iki 6 m, ir tik vienas dviejų patalpų pastatas buvo apie 10x4,5 m dydžio. Pastatui kurį laiką pastovėjus, gyvenvietės išplanavimas šioje vietoje pakito – buvusio pastato vietoje jau ėjo skeltinių lentų tvora. Tvora statyta jau susiformavus tam tikro storio kultūriniam sluoksniniui – į ižemį lentos įleistos tik 10-25 cm, vadinas gyvenamasis paviršius tuo metu buvo apie 30 cm aukščiau dabartinio ižemio lygio. Kadangi kultūrinis sluoksnis nuartas, šio užstatymo pastatą pėdsakai yra visiškai sunaikinti. Kuriam užstatymui skirti ūkines duobes bei stulpavietes, nustatyti sudėtinga. Ūkines duobes, patenkančias į pastato ribas, reikėtų laikyti vėlyvesnėmis už jų. Taip pat vėlyvesnės greičiausiai yra ir jo ribose aptiktos stulpavietės. Pajautos

slėnyje atkastų pastatų konstrukcijose stulpai nenaudoti, tačiau turint omeny daug didesnius šio pastato matmenis, neatmestina galimybę, kad ir jo konstrukcija galėjo būti šiek tiek kitokia. Didelio chronologinio skirtumo tarp abiejų užstatymų greičiausiai nebuvo – visi radiniai būdingi XIV a. Kai kurie radiniai, kaip pavyzdžiu, Prahos grašis ar Jogailos portretinis denaras, rodo kad ši vieta dar buvo apgyvendinta pačioje XIV a. pabaigoje, ar net XV a. pradžioje. Kernavės viršutinio miesto perplanavimo XIV a. pėdsakų aptikta ir 2005 m. G. Vėliaus tyrinėtame plote – apatinis sluoksnis susijęs su gyvenamaja veikla, viršutinis – išimtinai su juodaja metalurgija.

PLOTAS 2

Bendra ploto charakteristika

Plotas 2 kastas taip pat ties 2005 m. išarta duobe. Jis orientuotas taip pat kaip ir Plotas 1, kastas į PR nuo jo, paliekant 15 m tarpą (foto 58-60). Plotas 100 m² dydžio (10x10 m). Kaip ir Plotas 1, Plotas 2 pasuktas 52° kampu nuo šiaurės į vakarus. Koordinacių atskaitos tašku pasirinktas pietinis ploto kampus, Y ašis eina ŠV kryptimi (kvadratai 1-10), X – ŠR kryptimi (kvadratai 1-10). Ploto 2 kampų absolutiinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554863,03	6083430,24	106,45
0	10	554855,14	6083436,39	106,5
10	0	554869,18	6083438,13	108,81
10	10	554861,29	6083444,27	106,79

Ploto 2 paviršius lygus, tarp žemiausio ir aukščiausio paviršiaus taško skirtumas tik 0,36 m. Kaip ir Ploto 1, paviršius apaugęs žolėm, bet velėna nesusiformavusi.

Plotą dengė 24-39 cm storio dirvožemio sluoksnis. Dirvožemio radiniai taip pat analogiški Ploto 1 radiniams – aptiktas didelis kiekis XX a. šiukšlių, bet taip pat nemažai ir archeologinių radinių. Ploto 2 dirvožemyje aptikti 24 individualūs dirbiniai, 101 keramikos šukė (587 g), nedidelis kiekis šlako bei molio tinko. Didžioji dauguma radinių skirtini XIV a., tačiau pasitaikė ir vėlyvesnių – kelios glazūruotos keramikos šukės, bei ankstyvesnių – titnaginis plokščiai retušuotas trikampis strėlės antgalis.

Nuėmus dirvožemio sluoksnį, įžemio horizonte atsidengė įvairūs objektai (foto 59-60). Kultūrinis sluoksnis ir šiame plote visiškai neišlikęs. Ižemis – geltonas smėlis.

Radiniai

Individualūs dirbiniai. Plote 2 aptikti 36 individualūs dirbiniai – 24 dirvožemyje bei 12 objektuose. Dirvožemyje daugiausiai aptikta neaiškių dirbinių fragmentų, tačiau pasitaikė ir keletas įdomesnių radinių. Paminėtini balto metalo žiedas rombine ornamentuota priekine dalimi (Nr. 80), vario lydilio liejimo atlieka (Nr. 95), titnaginis trikampis plokščiai retušuotas strėlės antgalis, sagties liežuvėlis (Nr. 77), įvairūs apkalėliai, peiliai, žvangučiai. Daug įdomesni radiniai aptikti objektuose 82 ir 84. Objekte 82 aptikti net 9 radiniai – 2 neaiškūs fragmentai (Nr. 100-101) bei 7 vėrinio detalės – 3 žvangučiai (Nr. 104-106), lokio iltis su pragrėžta skylute pakabinimui (Nr. 103), 2 apskriti kabučiai su spurgeliais (Nr. 107-108) bei kabutis pusmėnulio formos su prie jo galų pritvirtintu kryžiumi (Nr. 102). Reikia manyti, kad visi šie daiktai priklausė vienam vėriniui. Objekte 84 aptikti 3 radiniai, iš jų paminėtinas tik masyvus žiedas pinta priekine dalimi (Nr. 111). Priekinė dalis pinta iš 4 gijų (kiekvieną jų pinta iš 3 gijų), tarpuose dar įpintos smulkios gijelės, pintos iš 2 gijų. Žiedas deformuotas, nulūžusiu galu.

Keramika. Plote 2 aptikta gerokai mažiau keramikos, nei Plote 1 – 347 šukės (2281 g). Visa keramika būdinga XIV a. (išskyrus 8 glazūruotas šukes, aptiktas dirvožemyje). Dirvožemyje aptikta 101 šukė (587 g), visa ji smulki, neišraiškinga. Daugiau keramikos aptikta objektuose – 246 šukės (1694 g), beveik visa ji buvo objektuose 82 ir 84. Objekte 82 aptikta nemažai šukių nuo 1 puodo, tačiau jos labai aptrupėjusios, nesiklijuoja. Visa Plote 2 aptikta keramika yra žiesta, nuo puodų pūstais šonais ir į išorę atlenktais kakliukais. Aptikta labai nedaug ornamentuotų šukių, ornamentuota bangelėmis, horizontaliomis linijomis, įkartomis.

Molio tinkas. Molio tinko Plote 2 aptikta 1299 g (142 vnt.). Beveik visas jis aptiktas objekte 82 – 766 g (93 vnt.) ir objekte 84 – 481 g (39 vnt.). milio tinkas analogiškas, kaip ir Plote 1 – su organikos ir smėlio priemaišomis, rastelių bei skeltinių lentų atspaudais.

Šlakas. Šlako aptikta taip pat nedaug – 19 vnt. (292 g). Daugiausiai jo buvo dirvožemyje – 12 vnt., objektuose 82, 83 ir 84 – po 2-3 vienetus.

Objektai

Plotė 2 aptiki tik 8 objektai. Čia taip pat aprašomi tik įdomesni objektai, kitų charakteristikos pateikiamos lentelėje.

Objektas 78 – PASTATAS (foto 59-60). Plotė 2 taip pat atsidengė rentininio pastato kontūrai, labai panašūs, kaip ir Plotė 1. Čia taip pat iš tyrinėtų plotų tilpo tik 3 pastato sienos. Pastato plotis – 5,6 m, ilgis – mažiausiai 8,5 m, jis orientuotas lygiai ta pačia kryptimi, kaip ir Plotė 1 aptiktas pastatas. Šiame plothe aptikto pastato kontūrai yra ne tokie taisyklingi, jie kreivesni, rąstai buvę nevienodo storio.

Objektas 82 (foto 62). Šis objektas buvo apardytas 2005 m. arimo (foto 98). Tuo metu buvo rasta ir dalis tame buvusių radinių – apskriti kabučiai bei 2 žvangučiai. Šis objektas – 2,32 m ilgio ir 1,03 m skersmens juoda žeme užpildyta duobė. Pjūvyje duobė nevisai taisyklinga plokščiadugnė, 0,48 m gylio. Duobėje aptiktos minėto vėrinio detalės, taip pat nemažas kiekis keramikos, molio tinko, gyvulių kaulų, šiek tiek šlako. Šiame objekte taip pat aptikta taurės formos fosilija. Duobė kerta pastato kontūrą ir yra vėlyvesnė už jį.

Objektas 85 – TVORA (foto 59-60). Ši tvora analogiška Plotė 1 aptiktoms tvoroms. Ji eina ta pačia kryptimi kaip ir pastarosios, taip pat kiek lenkta, tik užsilenkia į kitą pusę. Iš Plotė 2 pateko 5,15 m tvoros atkarpa, rytinis jos galas baigiasi netoli pastato kampo, o vakarinis įeina į ŠV perkasos sienelę.

PLOTAS 3

Plotas 3 (foto 65) kastas 30 m iš PV nuo Plotė 2. Plotai orientuoti ta pačia kryptimi, Plotė 3 ŠV ir Plotė 2 PR sienos yra vienoje tiesėje, Plotė 3 siaurinė ir Plotė 2 pietinė kampus skiria 30 m. Plotas 4x4 m dydžio, koordinacijų atskaitos tašku pasirinktas pietinis ploto kampus, Y ašis eina ŠV kryptimi (kvadratai 1-4), X – ŠR kryptimi (kvadratai 1-4). Plotė 3 kampų absolutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554845,59	6083400,92	104,77
0	4	554842,42	6083403,37	104,81
4	0	554848,03	6083404,08	105,08
4	4	554844,87	6083406,53	105,10

Ploto paviršius lygus, tarp aukščiausio ir žemiausio taško 33 cm skirtumas. Ploto 3 paviršius pasidengęs velėna. Nuėmus velėną atsidengė dirvožemio sluoksnis, po kuriuo iš karto atsidengė ižemis – molis. Ižemis atsidengė 21-28 cm gylyje. Ižemio horizonte jokių objektų neužfiksuota. Šiame plote aptikti 4 individualūs dirbiniai (Nr. 76, 113-115), tačiau visi jie yra geležinių dirbinių fragmentai – 2 peilių fragmentai, vienas galbūt kirvio ašmenų fragmentas ir vienas neaiškaus dirbinio fragmentas. labiausiai Plotas 3 išsiskyrė geležies šlako gausa – aptikti 46 vnt., arba 2177 g šlako, kas rodo, kad kažkur netoliu buvo vykdoma su juodaja metalurgija susijusi veikla. Plote 3 taip pat aptiktos kelios keramikos šukelės bei 1 smulkus molio tinko gabalėlis.

PLOTAS 4

Bendra ploto charakteristika

Plotas 4 (foto 66-67) kastas apie 10 m į Š nuo šiaurinių Lizdeikos piliakalnio papėdės gyvenvietės ribų, apie 15 m į R nuo gyvenvietės iš vakarų ribojančios griovos, apie 3 m į R nuo šioje vietoje einančio kelio į A. Luchtano sodybą. Ploto dydis 20 m² (2x10 m), jis orientuotas kelio kryptimi, pasuktas 6,2° nuo Š į ŠV. Koordinacijų atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampas, Y aysis eina Š kryptimi (kvadratai 1-10), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 4 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554785,50	6083493,11	108,6
0	10	554784,42	6083503,05	109,01
2	0	554787,49	6083493,32	108,74
2	10	554786,41	6083503,26	109,07

Ploto paviršius lygus, vos leidžiasi P kryptimi. Paviršius apaugęs žole, bet velėna nesusiformavusi, prieš metus ši vieta buvo suarta. Plotą dengė 21-40 cm storio dirvožemis. Dirvožemyje aptikti 4 individualūs dirbiniai, 54 keramikos šukės (367 g), šiek tiek molio tinko bei šlako. Nuėmus dirvožemį, atsidengė ižemis – smėlis, kuriame išryškėjo įvairūs objektai. Kadangi kultūrinis sluoksnis neišlikęs, ploto sienelių pjūviai nefiksuoja.

Radiniai

Plote 4 aptikti 5 individualūs dirbiniai – 4 dirvožemyje ir 1 objekte. Dirvožemyje aptikti 3 neaiškių vario lydinio dirbinių fragmentai, bei žiedas užkeistais galais praplatinta priekine dalimi (Nr. 119). Žiedas labai paprastas, padarytas iš

juostelės, neornamentuotas. Objekte 88 aptiktas akmeninio galastuvo fragmentas (Nr. 120).

Keramikos daugiausiai aptikta dirvožemyje – 54 šukės arba 367 g. Visa keramika žiesta – 8 šukės buvo glazūruotos, likusios – būdingos XIV a. objektuose keramikos nedaug, po kelias šukeles. Tik objekte 90 buvo 14 šukių (71 g).

Taip pat plote 4 aptikta 319 g (55 vnt.) molio tinko, keletas gyvulių kaulų bei jų fragmentų bei keli šlako gabalai.

Objektai

Plote 4 aptikta 14 objektų. Daugumą jų galima interpretuoti kaip stulpavietes, kitų paskirtis nėra visiškai aiški.

Objektas 90 (foto 70-71). Tai netaisyklingos formos duobė užpildyta juoda žeme. Gali būti, kad iš tikrujų tai 2 susiliejančios duobės. Buvo padaryti 2 šios duobės pjūviai – paaiškėjo, kad pietinė duobės dalis yra apvaliadugnė, 31 cm gylio, tuo tarpu šiaurinė – plokščiadugnė, tik 5 cm gylio. Duobėje aptikta keliolika keramikos šukių, keliaisdešimt gabalėlių molio tinko, keli gyvulių kaulai bei 1 smulkus šlako gabalėlis. Duobės paskirtis neaiški.

Objektas 92 (foto 66-67) labiausiai primena Plote 1 ir Plote 2 aptiktas tvoras. Tai 15 cm pločio tamsiai pilkos spalvos linija, einanti ŠV-PR kryptimi. Tačiau, kadangi į tyrinėtą plotą pateko tik 2 m šio objekto atkarpa, labai tvirtai ši objekta interpretuoti kaip tvorą nereikėtų.

PLOTAS 5

Plotas 5 (foto 74-76) kastas 20 m į Š nuo Ploto 4. Ploto 5 rytinė ir Ploto 4 vakarinė sienelė yra vienoje tiesėje. Plotas 2x2 m dydžio. Jis apie 7 m nutolęs į R nuo griovos, V kelio pusėje. Koordinatių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 5 absolutiutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554779,81	6083522,51	109,56
0	2	554779,46	6083524,48	109,54
2	0	554781,78	6083522,85	109,45
2	2	554781,43	6083524,82	109,50

Ploto paviršius lygus (aukščių skirtumas tik 11 cm) padengtas velėna. Nuėmus velėną ir dirvožemį, kuris buvo persimaišęs su moliu, 20-30 cm gylyje visame šurfe atsidengė molio sluoksnis. Šis molio sluoksnis yra supiltinis, 10-15 cm storio. Po molio sluoksniu vėl atsidengė pilkas prieš tai buvusio dirvožemio sluoksnis. Po juo, apie 60 cm gylyje atsidengė ižemis – geltonas smėlis. Ižemio horizonte išryškėjo 3 objekta.

Plotė 5 neaptikta nei vieno individualaus dirbinio. Keramikos aptiktos 67 šukės (281 g) – 8 glazūruotos, kitos ne. Visa keramika labai neišraiškinga, smulki. Taip pat aptikta 595 g (69 vnt.) molio tinko, 58 g (8 vnt.) šlako, keli gyvulių kauliukai bei vienas nedidelis koklio su žalia glazūra fragmentas. visi radiniai koncentravosi dirvožemyje, tik molio tinkas beveik visas aptiktas objekte 100.

Kaip minėta, Plotė 5 aptiki 3 objektai:

Objektas 100 (foto 74-76) – netaisyklingos formos, 2 m skersmens duobė, atsidengusi Ploto 5 šiaurinėje dalyje. Padarius pjūvį paaiškėjo, kad ši duobė susideda iš kelių atskirų duobių. Šiaurinėje dalyje būta daugiasluoksnio objekto (degesių sluoksnelius skiria smėlio sluoksneliai), gal būt kažkokios laužavietės, tuo tarpu pietiniame gale buvo 2 pilkos spalvos žemės stulpavietės. Bent viena šių stulpaviečių tikrai vėlyvesnė už laužavietę. Tieki laužavietė, tieki stulpavietės plokščiadugnės, laužavietė ir viena stulpavietė 31 cm gylio, kita stulpavietė 38 cm gylio. Objekte aptikta daug angliukų bei molio tinko ir šiek tiek (10 šukių, 39 g) keramikos bei gyvulių kauliukų.

Objektas 101 neaiškus, labai apardytas kurmiarausiu. Jo pjūvyje net nepavyko užfiksuoti duobės kontūrų. Radinių neaptikta.

Objektas 102 – stulpavietė, jos apibūdinimas pateiktas lentelėje.

PLOTAS 6

Plotas 6 kastas 9 m į P ir 6 m į V nuo Ploto 4, prie pat griovos šlaito, jis 2x2 m dydžio, orientuotas ta pačia kryptimi. Koordinatių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2).
Ploto 6 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X_{LKS}	Y_{LKS}	H_{ABS}
0	0	554779,13	6083480,24	108,10
0	2	554778,79	6083482,22	108,10
2	0	554781,10	6083480,59	108,07
2	2	554780,76	6083482,56	108,13

Nuėmus velėnų ir dirvožemio sluoksnį, 30-40 cm gylyje, išryškėjo P-Š kryptimi einantis perkasimas – vandentiekio trasa, bei nesuardytoje ploto dalyje išlikusios apie 10-15 cm storio juodos spalvos kultūrinio sluoksnio liekanos. Nukasus kultūrinį sluoksnį, atsidengė įžemis – geltonas smėlis. Radinių aptikta labai negausiai – keliolika smulkų žiestos keramikos šukelių bei po kelis šlako bei molio tinko gabalėlius.

PLOTAS 7

Plotas 7 (foto 78-79) atmatuotas 30 m į P nuo ploto 4, jis 2x2 m dydžio, pasuktas 12° nuo Š į ŠV. Koordinatių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 7 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X_{LKS}	Y_{LKS}	H_{ABS}
0	0	554793,52	6083462,32	107,79
0	2	554793,07	6083464,27	107,80
2	0	554795,47	6083462,77	107,82
2	2	554795,02	6083464,72	107,80

Ploto paviršius lygus, nesenai suartas, dėl to velėna nesusiformavusi. Dirvožemis šiame plote pasirodė kur kas gilesnis, nei kituose plotuose. Šiame plote jis buvo 60-70 cm storio, po juo éjo 40-55 cm storio šviesiai pilkas sąnašinis sluoksnis. 100-120 cm gylyje pasiektais apie 20 cm storio juodas kultūrinis sluoksnis, po kuriuo jau pasiektais įžemis – smėlis. Galbūt plotas pataikė į kadaise griovos link éjusių išgraužą ar kokios kitos kilmés pagilėjimą, kuris šiuo metu užsipildęs žemėm ir iš aplinkos neišskiria. Radinių gausiai aptikta tiek dirvožemyje, tiek sąnašiniame, tiek kultūriniam sluoksnaje. Individualių radinių aptikta net 21. Tarp jų buvo žalvarinis žvangutis, keletas apkalélių, peilių, galastuvų, taip pat ir neaiškių fragmentų. Dalis geležinių bei žalvarinių radinių pabuvoyę ugnyje – žvangutis, susilydžiusi žalvarinio papuošalo(?) detalę, vytinės antkaklės(?) fragmentas bei 2 geležinių dirbinių įkotės. Plote 7 taip pat gausiai aptikta keramikos – 461 šukė (2970 g). Visa keramika žiesta, ornamentuota horizontaliomis linijomis, bangelémis bei įstrižomis įkartomis. Deja, kaip ir kituose plotuose, ji labai fragmentiška, apie puodų formą ar dydį daugiau pasakyti negalima.

Plote taip pat gausiai aptikta gyvulių kaulų bei perdegusio molio tinko gabaliukų. Molio tinkas visas labai smulkus, todėl neaišku, ar tai iš tiesų tinkas, ar šiaip molio gabalėliai.

PLOTAS 8

Plotas 8 (foto 80-82) kastas 8 m į V ir 10 m į P nuo ploto 7, jis taip pat 2x2 m dydžio. Plotas orientuotas 16° nuo Š į ŠV. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 8 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554787,24	6083447,72	107,21
0	2	554786,66	6083449,64	107,31
2	0	554789,15	6083448,30	107,18
2	2	554788,58	6083450,22	107,28

Ploto paviršius lygus, padengtas nestora velėna. Po velėna buvo dirvožemio sluoksnis, kuris baigėsi 30-40 cm gylyje. Šiame gylyje pasiektais ižemis – smėlis. Tarp dirvožemio ir ižemio dar pastebimi poros centimetru storio kultūrinio sluoksnio likučiai. Sluoksnis neištisas, labai sunykęs, pastebimas tik sienelės pjūvyje.

Plote aptiki 3 individualūs radiniai iš kurių paminėtinas šešiakarolis auskaras (Nr. 142). Šiame plote taip pat aptikta keliasdešimt neišraiškingų keramikos fragmentų, keli gyvulių kaulai bei keli molio tinko gabalėliai.

Ižemyje išryškėjo 3 stulpavietės bei viena didesnė duobė. Šių objektų aprašymas pateikiamas lentelėje.

PLOTAS 9

Plotas 9 (foto 83) kastas A. Luchtano sodybos kieme, šalia ūkinio pastato. Jis 2x5 m dydžio, ilgoji ašis pasukta 23° ŠR kryptimi. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-5), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 9 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554770,08	6083403,43	105,36
0	5	554772,01	6083408,05	105,68
2	0	554771,92	6083402,66	105,45
2	5	554773,85	6083407,27	105,74

Ploto paviršius lygus, kiek žemėjantis PV kryptimi, pasidengęs velėna. Nuėmus velėną, atsidengę dirvožemis, po dirvožemiu, 30-45 cm gylyje pasiekta ižemis – molis su smėlio intarpais. Šiame plote rastas tik 7 neaiškios chronologijos keramikos šukelės.

PLOTAS 10

Plotas 10 (foto 84-85) taip pat kastas sodybos kieme, 13 m į Š nuo Ploto 9. Plotas 2x2 m dydžio, jis pasuktas 20° ŠR kryptimi. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 10 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554776,81	6083420,08	106,18
0	2	554777,48	6083421,96	106,24
2	0	554778,69	6083419,41	106,12
2	2	554779,37	6083421,29	106,21

Plotas padengtas velėna. Dirvožemis šiame plote kiek tamsesnis – tai sodybos kieme susiformavęs XX a. kultūrinis sluoksnis. Po dirvožemiu, 44 cm gylyje, ir šiame plote iškarto atsidengę ižemis (smėlis), kuriame išryškėjo viena duobė. Ji fiksuota kaip objektas 107, tačiau pagal spalvą bei radinius greičiausiai vėlyva. Šis plotas vienintelis, kuriame rasta lipdytinės keramikos. Iš viso jos rasta 7 šukės – 1 ankstyva brūkšniuota, kitos vėlyvesnės – smulkios neaiškios rūšies – arba lygiu, arba grublėtu paviršiumi. Be to, plote dar aptikta 13 žiestos keramikos šukių bei nemažas kiekis molio tinko. Molio tinkas skiriasi nuo kitur rasto – Jame nesimato skeltinių lentų atspaudų, be to jis iš raudonesnio molio, todėl galima spėti, kad tai su XX a. kultūrinu sluoksniu susiję radiniai. Taip pat aptikta šiek tiek gyvulių kaulų. Lipdytinės keramikos kontekstas šiame plote neaiškus.

PLOTAS 11

Plotas 11 (foto 86) kastas 7 m į R ir 8 m į Š nuo Ploto 10, šalia sodybos esančiame sode. Jis 2x2 m dydžio, orientuotas ta pačia kryptimi, kaip ir Plotas 10. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 11 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X_{LKS}	Y_{LKS}	H_{ABS}
0	0	554789,64	6083426,19	106,51
0	2	554790,31	6083428,08	106,58
2	0	554791,52	6083425,52	106,50
2	2	554792,20	6083427,40	106,57

Ploto paviršius lygus, padengtas veléna. Nuėmus veléną atsidengė dirvožemis, po kuriuo iškarto, 45-50 cm gylyje, pasiektais įžemis. Šiame plote aptiktos iš viso tik 3 smulkios keramikos šukelės – 2 žiestos bei 1 lipdytinė.

PLOTAS 12

Plotas 12 (foto 87) kastas 26 m į R nuo Ploto 9. Jis 2x2 m dydžio, orientuotas 23° kampu į ŠR. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Č kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 12 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X_{LKS}	Y_{LKS}	H_{ABS}
0	0	554795,92	6083392,71	104,79
0	2	554796,71	6083394,54	104,89
2	0	554797,76	6083391,92	104,75
2	2	554798,54	6083393,75	104,81

Ploto paviršius lygus, padengtas veléna. Po veléna atsidengė dirvožemis, po juo, 25-50 cm gylyje – įžemis. Įžemis buvo molis, jo paviršius nelygus, duobetas. Plote aptikti 3 individualūs radiniai – neaiškios chronologijos geležinis strėlės antgalis (Nr. 145), peilio fragmentas (Nr. 146) bei nenustatyto dirbinio fragmentas (Nr. 147). Taip pat aptiktos 3 smulkios žiestos keramikos šukelės.

PLOTAS 13

Plotas 13 (foto 88) kastas 26 m į R nuo Ploto 12, ant neaukštost terasėlės krašto. Jis 2x2 m dydžio, orientuotas 23° kampu į ŠR. Koordinačių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Č kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 13 absoliutinės koordinatės:

X	Y	X_{LKS}	Y_{LKS}	H_{ABS}
0	0	554820,62	6083379,51	103,08
0	2	554821,38	6083381,36	103,21
2	0	554822,47	6083378,75	102,97
2	2	554823,23	6083380,60	103,10

Ploto paviršius lygus, padengtas velėna. Nuėmus velėną atsidengė dirvožemis. Nuiminėjant dirvožemį, paaiškėjo, kad terasėlė, ant kurios krašto tirtas Plotas 13, kadaise éjo toliau į šiaurės vakarus nei dabar, būtent šio ploto vietoje. ŠV ploto dalyje po dirvožemyje jau 30 cm gylyje atsidengė ižemis – baltas smėlis. Tuo tarpu PR ploto dalyje dirvožemis palaipsniui perejo į sanašinį sluoksnį maišytą su smėliu, o ižemis – nemaišytas baltas smėlis pasiektais tik 85-100 cm gylyje. Plote aptikti 4 individualūs radiniai, tarp jų pusė smiltainio verpstuko (Nr. 151), pora peilių fragmentų (Nr. 148, 149), bei neaiškaus dirbinio fragmentas (Nr. 150). Iš masinės medžiagos aptikta apie 50 keramikos šukiu, keliasdešimt molio tinko gabalélių bei pora smulkiai šlako gabalélių

PLOTAS 14

Plotas 14 (foto 89-92) kastas 16 m į R nuo ploto 13, minėtos terasėlės apačioje. Jis taip pat 2x2 m dydžio, orientuotas 27° kampu į ŠR. Koordinacių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Š kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 14 absolutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554836,36	6083370,89	101,37
0	2	554837,27	6083372,67	101,76
2	0	554838,14	6083369,98	101,25
2	2	554839,05	6083371,76	101,54

Ploto paviršius lygus, žemėjantis pietų kryptimi. Paviršius pasidengęs velėna, po ja buvo dirvožemio sluoksnis. Nuėmus dirvožemį, 40-50 cm gylyje atsidengė kultūrinis sluoksnis. Kultūrinis sluoksnis iki 25 cm storio, jis geriau išlikęs ŠR ploto dalyje. P pusėje sluoksnis plonėja ir visai išnyksta. Po kultūriniu sluoksniu, 70-100 cm gylyje atsidengė ižemis – geltonas smėlis. Kultūrinio sluoksnio viršuje, iš kart po dirvožemiu, Š ploto dalyje aptikta perdegusio molio linzė (objektas 108) – 10 cm storio, 1,3 m pločio, jos pjūvis fiksotas ploto sienelėje (foto 92). Greičiausiai tai krosnies liekanos. Krosnis, sprendžiant pagal radinius, galėjo būti susijusi su geležies gavyba ar kalvyste. Plotas išsiskyrė itin gausiu geležies šlako kiekiu, jo aptikti 233 vnt., tarp kurių buvo ir stambesnių gabalų, iš viso 6854 g. Keramikos aptikta taip pat nemažai, 139 šukės. Keramika būdinga XIII-XIV a. Nemažai surasta ir gyvulių kaulų. Aptikta 16 individualių radinių, tarp kurių vyrauja ivairūs geležies ruošiniai – nebaigtī formuoti strypeliai, beformiai geležies gabalai. Taip pat paminėtinės stiklinės

apyrankės fragmentas (Nr. 157). Visų radinių aptikta kiek daugiau dirvožemyje, tačiau nemažai rasta taip pat ir kultūriname sluoksnje. Ši vieta greičiausiai susijusi su kalvystės amatu.

PLOTAS 15

Plotas 15 (foto 93) kastas 28 m į P nuo Ploto 11. Jis 2x2 m dydžio, orientuotas 23° kampu į ŠR. Koordinacių atskaitos tašku pasirinktas PV ploto kampus, Y ašis eina Č kryptimi (kvadratai 1-2), X – R kryptimi (kvadratai 1-2). Ploto 15 absolutiutinės koordinatės:

X	Y	X _{LKS}	Y _{LKS}	H _{ABS}
0	0	554784,91	6083364,94	103,04
0	2	554785,68	6083366,79	103,20
2	0	554786,76	6083364,17	102,93
2	2	554787,53	6083366,02	103,08

Ploto paviršius lygus, padengtas velėna. Nuėmus velėną atsidengė dirvožemis, po kurio 25 cm gylyje, pasiektas ižemis - molis. Šiame plote archeologinių radinių neaptikta (pasitaikė tik keli neaiškios chronologijos molio tinko gabaliukai).

IŠVADOS

2006 m. Kernavės piliakalnio III, vadinamo Lizdeikos kalnu, senovės gyvenvietėje (A 1471 K2P) ir jos aplinkoje buvo ištirta 410 m². Tyrinėjimų metu aptikti 173 individualūs radiniai. Taip pat surinktas gana gausus kiekis masinės medžiagos – 1900 keramikos fragmentų (~12 kg), 360 gargažių (~12 kg), 1200 molio tinko gabalėlių (~11,5 kg), nemažas kiekis gyvulių kaulų. Beveik visi radiniai turėtų būti skiriami XIV a., nedidelė dalis vėlesni (glazūruota keramika, keli metaliniai dirbiniai). Tik pavieniai radiniai (titnaginis strėlės antgalis bei kelios lipdytinės keramikos šukės) yra ankstyvesni nei šis laikotarpis. Nei viename plote neaptikta stambesnių keramikos šukių, tačiau aišku, kad beveik visos jos turi būti skiriamos XIV a.

Plotai 1, 2, 4-8 tirti už pačioje šiaurinėje Lizdeikos piliakalnio papédės gyvenvietės teritorijos dalyje ir už jos šiaurinių ribų. Nors kultūrinis sluoksnis tyrinėtose vietose neišlikęs, visuose plotuose aptikta XIV a. viršutinio Kernavės miesto pėdsakų. Tai įvairūs objektai – ūkinės duobės, židiniai, stulpavietės, dviejų

rentininės konstrukcijos pastatų žymės, tvorų pėdsakai bei kiti objektai. Įvairūs radiniai aptiki arime bei minėtuose objektuose. Arime aptiki radiniai išlikę prastai, keramika labai smulki ir negausi, tačiau aptikta ir vertingų radinių, tokų kaip Prahos grašis, Jogailos portretinė monetėlė ir kt. Iš šiaurė nuo minėtų plotų esančiuose ariamuose laukuose surinkta žiestos keramikos fragmentų, gargažių, kas rodo, kad ir čia turėtų būti išlikę viršutinio Kernavės miesto pėdsakai.

Plotai 3 ir 14 tirti tarp Plotų 1-2 bei 1998-2001 m. tyrinėtos teritorijos, link griovos žemėjančioje lauko dalyje. Nors čia ištirtas nedidelis plotas, gausūs radiniai leidžia spręsti apie čia egzistavusią su juodaja metalurgija susijusią miesto dalį. Greičiausiai šioje vietoje būta kalvio sodybos – čia aptikta nemažai geležies ruošinių, kurių nepasitaikė 2005 m. tyrinėtoje geležies lydymo vietoje 150 m į rytus.

Plotai 9-13 ir 15 tirti ŠR gyvenvietės dalyje esančiame aukštesniame molingame iškyšulyje. Šiuose plotuose jokių ryškesnių kultūrinio sluoksnio pėdsakų ar objektų neaptikta. Šiuose plotuose rasti tik pavieniai atsitiktiniai radiniai (strėlės antgalis, verpstukas) bei keletas keramikos šukelių. Nors šioje vietoje ištirtas palyginti nedidelis plotas, galima spėti, kad ši vieta XIII-XIV a. buvo neapgyvendinta. Ši vieta galėjo būti palikta tuščia dėl artumo su Mindaugo Sosto piliakalniu.

2006 m. vykdyti tyrinėjimai patvirtino vertybės teritorijos ribų tikslinimo reikalingumą. Atsižvelgiant į 1998-2006 m. tyrinėjimų rezultatus siūloma Kernavės piliakalnio III ir jo senovės gyvenvietės (A 1471 K) teritoriją sumažinti, paliekant jai tik pietinę dabartinės teritorijos dalį, o šiaurinę šios teritorijos dalį ir už jos ribų esančią teritoriją saugoti kaip atskirą vertybę – Kernavės senojo miesto vieta III. Čia siūlomos teritorijų ribos (brėž. 21) tik apytikslės, tiksliau joms nustatyti reikalingi išsamesni archeologiniai tyrimai. Kadangi neišlikęs kultūrinis sluoksnis, žvalgomieji tyrinėjimai mažais šurfais (2x2 m) ne visada pasiteisina – šurfas gali pataikyti tarp objekto net ir esant pakankamai dideliai jų koncentracijai.

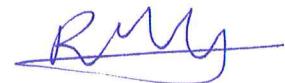
Tuo pačiu buvo atlikti žvalgomieji tyrinėjimai A. Luchtano sklype. Sklype kastuose plotuose (8-10) kultūrinio sluoksnio ir objektų neaptikta, radiniai taip pat aptiki tik pavieniai. Praktiškai tušti buvo ir į pietus nuo sklypo kasti plotai (12 ir 15). Atsižvelgiant į tai, ateityje, vykdant žemės judinimo darbus, pilni archeologiniai tyrinėjimai čia nebūs reikalingi, tačiau archeologiniai žvalgymai būtini. Tiesiant elektros kabelį (kuris eis į Š nuo sklypo, palei kelią), rekomenduojama taikyti jį į Plotę 5 aptiktą vandentiekio trasą. Archeologiniai žvalgymai darbų metu čia taip pat būtini.

Baigus kasinėjimus perkasos užkastos. Visi radiniai perduoti Kernavės archeologijos ir istorijos muziejui.

Rokas Vengalis

2007 09 12

Vilnius

Radinių sąrašas

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}	
1	žvangutis	vario lyd.	24x18x16	su skylute šone - liejimo brokas(?), viduj akmenukas	sveikas		1	7,758	19,78	dirv.	107,497	554832,257	6083463,526	
2	sagis	geležis	44x16x16	pentino(?) užsegimo detalė, viename gale kabliukas, kitame - 2 kilpelės nulūžusios, per vidurį netaisyklingo apskritimo formos praplėjimas	nulūžes galas		1	1,405	13,45	dirv.	107,006	554833,341	6083454,628	
3	apkolas	vario lyd.	41x10x4	viename gale plokšteli, kuri kniede sutvirtinta su skardele, kitas galas pratęstas, figūrinis, tame dvi statmenos viena kitai skylutės	sveikas		1	1,594	0,513	dirv.	106,91	554843,665	6083446,826	
4	fragmentas	geležis	52x9x7	keturkampio skersinio pjūvio strypelis, vienas galas kiek praplėjės	fragmentas		1	7,412	10,8	dirv.	107,109	554839,128	6083457,735	
5	uknolis	geležis	28x13x12	stačiakampe pailga galvute su dvieju išsikišimais šonuose	deformuotas		1	7,612	7,869	dirv.	106,989	554841,56	6083456,094	
6	neaiškus	geležis	70x13x9	apskritio pjūvio strypas, kurio vienas galas suplotas, praplantintas ir išlenktas, kitas suplotas ir susiaurintas	sveikas		1	4,393	18,74	dirv.	107,29	554831,007	6083460,234	
7	fragmentas	vario lyd.	16x5x5	apskritio pjūvio strypelis, apvaliai lenktas	fragmentas	aptrupėjės	1	4,762	17,62	dirv.	107,184	554832,114	6083459,84	
8	grandis	vario lyd.	35x19x4	pusė grandies, iš elipsės skersinio pjūvio stypo	pusė		1	4,337	13,25	dirv.	106,945	554835,301	6083456,818	
9	lašas	vario lyd.	29x11x7	netaisyklings formos		susilydės	1	2,136	11,69	dirv.	106,921	554835,185	6083454,119	
10	grąžtas	geležis	71x9x8	44 mm ilgio apskrito pjūvio kotelis bei 27 mm rombo formos gręžiamoji dalis	sveikas		1	4,082	14,93	dirv.	106,977	554833,821	6083457,648	
11	spyna	geležis	35x25x25	cilindrinės spynos dalis		pusė		1	4,037	15,89	obj. 64	107,01	554833,034	6083458,204
12	smeigtukas?	geležis	50x10x5	į galą siaurėjanti adata bei kilpelės formos galvutė		sveikas		1	7,479	11,43	dirv.	107,015	554838,67	6083458,177
13	nuoskala	titnagas	36x12x6	su retušu, patinuota		sveikas		1	6,24	17,06	dirv.	107,158	554833,468	6083460,658
14	neaiškus	geležis	34x22x6	C raidės forma sulenkta stačiakampe skersinio pjūvio strypas		deformuotas		1	8,594	5,874	dirv.	107,044	554843,737	6083455,642
15	fragmentas	geležis	27x10x4	apvaliai lenktas strypas, apskritimo plūvio, vienas galas suplotas	fragmentas		1	3,381	1,31	dirv.	106,728	554844,134	6083448,725	
16	kaltas?	geležis	115x11x11	grubaus darbo strypas vienu galu apskrito pjūvio, kitu - keturkampio	sveikas		1	1,727	0,333	dirv.	106,679	554843,889	6083446,82	
17	sagis?	geležis	25x22x4	rombinio skerspjūvio strypas, sulenkta elipsės forma, centre susiaurėjimas		deformuotas		1	3,957	14,68	dirv.	106,99	554833,945	6083457,393
18	fragmentas	vario lyd.	51x2x2	viela, su išilginiais grioveliais, atsiradusiais dėl tempimo(?)	fragmentas		1	8,394	12,58	dirv.	107,133	554838,327	6083459,604	
19	fragmentas	geležis	18x3x3	apskritio skerspjūvio smaigalys	fragmentas		1	4,872	12,57	dirv.	106,958	554836,165	6083456,824	
20	fragmentas	stiklas	38x23x7	skaidrus plono stiklo šukė su nedideliu kiekiu oro burbuliukų, nelygiu paviršiumi	fragmentas		1	7,77	15,97	dirv.	107,133	554835,27	6083461,194	
21	grandis	geležis	12x2x2	iš 1,5 mm skersmens vielos, uždara; nuo šarvų?	sveikas	korodavės	1	8,477	16,22	dirv.	107,141	554835,501	6083461,911	
22	neaiškus	geležis	34x23x4	trapecijos formos plokšteli, per vidurį išilgai eina briaunelė, platesniame gale 2 skylutės; taisytė - vienos kampas buvo nulūžes ir pritvirtintas iš naujo	sveikas		1	7,909	7,056	dirv.	106,969	554842,384	6083455,828	
23	fragmentas	geležis	15x15x9	ašmenų galas, užapvalintas, sulenkta	fragmentas		1	0,399	5,262	dirv.	106,675	554839,184	6083448,801	
24	fragmentas	geležis	34x6x4	įkotė, stačiakampe skerspjūvio	fragmentas		1	2,688	7,369	dirv.	106,713	554838,929	6083451,902	
25	neaiškus	geležis	96x12x3	apskritio skerspjūvio viela, vienas galas suplotas, kitame - kilputė	sveikas		1	7,417	4,839	dirv.	106,932	554843,831	6083454,078	
26	fragmentas	geležis	25x7x4	įkotė, stačiakampe skerspjūvio, siaurėjanti, sulinkusi	fragmentas		1	1,53	1,316	dirv.	106,707	554842,992	6083447,269	
27	fragmentas	geležis	29x6x6	įkotė, stačiakampe skerspjūvio, siaurėjanti, sulinkusi	fragmentas	korodavės	1	5,847	2,257	dirv.	106,823	554844,903	6083451,253	
28	sagis	geležis	30x16x10	pentino(?) užsegimo detalė, viename gale kilputė, kitame - skersinis strypelis, per vidurį apskritimo formos praplėjimas	sveikas		1	2,803	3,913	dirv.	106,772	554841,726	6083449,869	

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}
29	moneta	sidabras	28x27x0,5	Prahos gražis, nudilės, Vaclovo IV (1378-1419), av. - karūna bei dviguba legenda - išoriniame rate - [DEI GRATIA REX [BOEMIE], vidiniam - [W]EN[CEZLAWS] TER[CIVS], rv. - čekiškas liūtas su 2 uodegom ir legenda [GROSSI PRAG]EN[SES]	sveikas	nudilės	1	6,601	7,162	dirv.	106,829	554841,497	6083454,862
30	neaiškus	geležis	31x23x6	stačiakampio skerspjūvio strypelis nusmailintais galais, sulenktais I forma	deformuotas		1	3,089	8,499	dirv.	106,929	554838,284	6083452,913
31	fragmentas	geležis	44x12x5	pailga plokštėlė, išilgai jos per vidurį išmuštas griovelis, priešingoj pusėj susidareš iškilimas	fragmentas	korodavės	1	5,456	1,035	dirv.	106,942	554845,626	6083450,193
32	lašas	vario lyd.	37x13x12	strypelis prisiolydės prie beformės metalo mases		susilydės	1	4,235	5,618	dirv.	106,801	554841,261	6083452,046
33	strėlės antgalis	geležis	45x11x11	arbaletų, viršūnės smaigalyis kvadratinio skerspjūvio, dalis prie įkotės - aštuonkampio, įkotė išlikusi 7 mm ilgio ir 4 mm skersmens	nulūžės galas		1	5,421	4,814	dirv.	106,851	554842,624	6083452,488
34	raktas	geležis	40x20x7	su ovalo formos asele, koteliu su skyle bei V formos rakinama dalimi	sveikas	korodavės	1	4,71	5,43	dirv.		554841,701	6083452,306
35	fragmentas	geležis	40x9x4	viens galas apskrito skerspjūvio, 4 mm skersmens, kitas - plokščias, aptrupėjės	fragmentas	korodavės	1	5,88	1,98	dirv.		554845,141	6083451,108
36	peilis	geležis	58x30x3	mažas, ašmenys tik 42 mm ilgio	sveikas	korodavės	1	8,2	9,45	dirv.		554840,674	6083457,529
37	segė	vario lyd.	14x11x11	pasaginės segės daugiaukampiai galais galvutė, su 9 plokštumom, priekinė puošta 3 akutėm, 4 šoninės - po 1 akutę	fragmentas		1	8,04	6,93	dirv.		554842,564	6083455,854
38	moneta	sidabras	15x15x0,5	portretinis Jogailos denaras, kaldintas greičiausiai apie 1387, av. - valdovo galva su karūna ir legendos fragmentas I ;, rv. - žvėris su įtampos ženklą susuktą uodega	sveikas		1	9,3	5,15	dirv.		554844,742	6083455,755
39	fragmentas	geležis	58x7x4	stačiakampio skerspjūvio strypelis, vienas galas kiek siaurėja, persuktas	fragmentas		1	11,4	0,05	dirv.		554850,056	6083454,277
40	smeigtukas?	gelervas metalas	20x16x5	tik smeigtuko(?) galvutė - natūralistiškai pavaizduotas paukštis su didele uodega ir snapu; ant uodegos ir sparnų išgraviruotos plunksnos; snapo galas užbukintas	fragmentas		1	10,53	3,46	dirv.		554846,832	6083455,686
41	strėlės antgalis	geležis	45x11x10	arbaletų, kvadratinio skerspjūvio smaigaliu, prie įkotės stipriai korodavės	sveikas	korodavės	1	4,54	0,03	dirv.		554845,856	6083448,853
42	sagis	geležis	25x6x3	tik liežuvėlis	fragmentas	korodavės	1	10,47	1,34	dirv.		554848,467	6083454,336
43	indas	stiklas	26x22x18	nedidelio buteliuko(?) kaklelis, žalio stiklo, netaisyklingos formos, su pailgais burbuliukais	fragmentas		1	3,95	9,85	dirv.		554837,747	6083454,422
44	peilis	geležis	86x13x4	nedidelis, nulūžiusi galu, įkotės ilgis 37 mm	nulūžės galas	korodavės	1	10,9	4,75	dirv.		554846,041	6083456,771
45	fragmentas	geležis	22x10x8	stačiakampio skerspjūvio strypelis, vienas galas išplatėja, sulenktais	fragmentas	korodavės	1	4,1	0,2	dirv.		554845,452	6083448,61
46	grandis	geležis	22x20x3	stačiakampio skerspjūvio, nesujungtais galais	sveikas	korodavės	1	3,7	0,1	dirv.		554845,285	6083448,233
47	peilis	geležis	49x10x3	tik ašmenų fragmentas, sulenktais	pusė		1	9,4	0,22	dirv.		554848,693	6083452,804
48	fragmentas	geležis	13x6x5	kniedė abiem užkaltais galais	fragmentas	perdegės	1	6,27	9,4	dirv.		554839,528	6083455,976
49	neaiškus	geležis	22x17x8	apskrita plokštėlė su kilpele, į kuria įverta 16 mm skersmens grandeles	sveikas	korodavės	1	1,05	3,59	dirv.		554840,903	6083448,288
50	fragmentas	geležis	22x20x5	sagtelės(?) dalis - keturkampio skerspjūvio strypelis, dviejose vietose sulenktais 90 laipsnių kampu, abu galai nulūžę	fragmentas		1	8,06	6,5	dirv.		554842,915	6083455,606
51	peilis?	geležis	21x10x5	ašmenų fragmentas, sulenktais	fragmentas	korodavės	1	2,53	5,75	dirv.		554840,109	6083450,782

30

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}
52	fragmentas	vario lyd.	7x3x3	kniedė abiem užkaltais galais	fragmentas		1	12,11	1,56	dirv.		554849,301	6083455,765
53	nuoskala	titnagas	48x31x14		sveikas		1	13,9	1,2	dirv.		554850,685	6083456,956
54	peilis	geležis	52x14x4	jokė ir ašmenų pradžia, jokės ilgis - 32 mm	pusė		1	6,15	0,97	dirv.		554846,104	6083450,701
55	apkolas	vario lyd.	25x20x6	su 4 figūrinėm ataugomis, viena nulūžusi, likusios 3 kniedės iš 4	nulūžęs galas	susilydės	1	1,08	2,7	dirv.		554841,624	6083447,764
56	lašas	vario lyd.	12x9x8		sveikas	susilydės	1	9,64	9,69	dirv.		554841,37	6083458,813
57	neaiškus	geležis	54x5x4	keturkampio skerspjūvio strypelis, abiem nusmailintais galais	sveikas	korodavės	1	8,72	4,92	dirv.		554844,567	6083455,156
58	fragmentas	geležis	27x11x4	pailga plokštėlė, vienu kiek siauresniu ir užapvalintu galu, kitu - nulūžusiui, deformuota	fragmentas	korodavės	1	6,06	4,15	dirv.		554843,54	6083452,584
59	moneta	vario lyd.	14x6x0,5	Jono Kazimiero (?) šilingo atkirstas kraštas	fragmentas	nudiles	1	5,49	4,4	dirv.		554842,993	6083452,288
60	peilis	geležis	60x10x3	tik ašmenų dalis	pusė	korodavės	1	8,7	1,62	dirv.		554847,158	6083453,112
61	peilis	geležis	60x10x3	tik ašmenų dalis	pusė	korodavės	1	6,75	2,27	dirv.		554845,447	6083451,973
62	galastuvas	akmuo		trapecijos formos, nugludintu vienu šonu			1	12,91	0,22	dirv.		554850,85	6083455,573
63	apkolas	vario lyd.	19x18x1	iš skardos, apskritas, su skyle per vidurį	sveikas		1	7,171	2,505	obj. 4	106,682	554845,521	6083452,45
64	peilis	geležis	61x7x3	labai mažas, ašmenys 39 mm ilgio, jokė - 22 mm	sveikas	korodavės	1	7,021	2,303	obj. 4	106,689	554845,588	6083452,207
65	sagis	geležis	35x32x8	D formos	sveikas	korodavės	1	1,561	8,879	obj. 22	106,63	554837,045	6083451,941
66	grandis	vario lyd.	40x26x7	galai susijungti ir sukniedyti vienas su kitu; prie diržo tvirtinta apkalėliu iš skardelės sukniedyti 2 kniedėmis, išlikę odos fragmentai	sveikas		1	1,775	8,699	obj. 22	106,545	554837,318	6083451,999
67	apkolas	vario lyd.	10x10x4	stačiakampis skardos gabaliukas, prie diržo pritvirtintas kniede, išlikę odos fragmentai	sveikas		1	1,54	8,796	obj. 22	106,486	554837,097	6083451,873
68	apkolas	vario lyd.	11x9x4	stačiakampis skardos gabaliukas, prie diržo pritvirtintas kniede, išlikę odos fragmentai	sveikas		1	1,593	8,78	obj. 22	106,545	554837,143	6083451,905
69	apkolas	vario lyd.	11x8x4	stačiakampis skardos gabaliukas, prie diržo pritvirtintas kniede, išlikę odos fragmentai	sveikas		1	1,586	8,773	obj. 22	106,545	554837,144	6083451,896
70	grandis	geležis	13x13x2	nedidelė grandeletė iš 2 mm storio vielos, uždara, galbūt nuo šarvų (?)	sveikas		1	0,846	8,872	obj. 22	106,716	554836,611	6083451,373
71	žaliava	auksas	11x5x2	sulamdyta keturkampė apgalvio plokštėlė su 4 skylutėmis ir rombo formos iškilimu centre bei 2 labai smulkūs lašeliai	deformuotas		1	1,908	7,489	obj. 22	106,686	554838,355	6083451,36
72	sagis	geležis	35x27x6	D formos, plokštčio skerspjūvio, trūksta liežuvėlio	nulūžęs galas	korodavės	1	1,775	0,011	obj. 23	106,383	554844,172	6083446,66
73	galastuvas	akmuo	165x69x56	iš smiltainio, plytos formos, viena plokštuma nugludinta, kita pradėta gludinti	sveikas		1	5,559	6,687	obj. 26	106,666	554841,231	6083453,748
74	fragmentas	vario lyd.	84x9x3	papuošalo detalė - 2 vienodos viena į kitą sumautos detalės; susuktos iš 3 vielų, abiejuose galuose po kilputę	sveikas	korodavės	1	3,298	15,97	obj. 64	106,969	554832,516	6083457,671
75	žiedas	vario lyd.	15x11x7	su šešiakampiu lizdu akutei; pačios akutės nėra	fragmentas		1			dirv.			
76	peilis	geležis	48x10x4	geležtės galas	fragmentas		3			dirv.			
77	sagis	geležis	40x9x4	tik liežuvėlis	fragmentas		2	7,44	5,93	dirv.		554862,929	6083439,758
78	neaiškus	geležis	56x36x4	pasagos formos dirbinys, be skyliučių ar kniedžių	sveikas		2	7,4	5,95	dirv.		554862,888	6083439,738
79	peilis	geležis	72x11x3	lenkta nugarele, tiesias ašmenimis, smulkus	sveikas		2	8,38	2,44	dirv.		554866,26	6083438,355
80	žiedas	baltas metalas	20x13x12	rombo formos priekine dalimi; kampuose 4 spurgeliai, juos jungia pakraščiais einantys grioveliai; rombo centre - 9 rombu išdėstyti duobutės	nulūžęs galas		2	8,39	8,19	dirv.		554861,73	6083441,896
81	fragmentas	geležis	33x8x6	stačiakampio pjūvio strypelis, apvaliai užlenktu galu	fragmentas		2	6,3	2,44	dirv.		554864,981	6083436,714
82	žvanguolis	vario lyd.	9x8x6	ąselės ir dalies rutulio fragmentas	fragmentas		2	9,18	9,18	dirv.		554861,434	6083443,127
83	peilis	geležis	34x9x3	ašmenų dalis	fragmentas		2	0,1	3,8	dirv.		554860,099	6083432,659
84	lašas	vario lyd.	20x15x9	netaisyklingos formos	susilydės		2	6,03	3,91	dirv.		554863,656	6083437,404

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}
85	apkolas	vario lyd.	11x11x4	pusrutulio formos, su skylute centre	sveikas		2	4,65	6,28	dirv.		554860,938	6083437,772
86	spyna	geležis	38x12x7	cilindrinės spynos užrakinimo mechanizmo dalis	fragmentas	korodavęs	2	8,68	1,14	dirv.		554867,47	6083437,792
87	apkolas	vario lyd.	11x11x4	pusrutulio formos, su kniede per vidurj	sveikas		2	8,62	3,96	dirv.		554865,208	6083439,478
88	strėlės antgalis	titnagas	20x12x3	trikampis, su plokščiu retušu	sveikas		2	8,1	6,95	dirv.		554862,53	6083440,905
89	fragmentas	vario lyd.	34x7x4	strybelis, puoštas iškiliais ranteliais, vienas galas baigiasi lašo formos užbaigimu, kitas - nulūžęs ties praplėjimu su skylute	fragmentas		2	6,85	0,9	dirv.		554866,534	6083436,201
90	grandis	geležis	11x11x2	uždara, iš 2 mm skersmens vielos, nuo šarvų (?)	sveikas		2	5,23	6,88	dirv.		554860,821	6083438,598
91	lašas	spalvotas metalas	28x15x6	netaisyklingos formos		susilydės	2	6,62	3,16	dirv.		554864,61	6083437,409
92	lašas	vario lyd.	11x9x7	netaisyklingos formos		susilydės	2	2,16	0,58	dirv.		554863,905	6083432,305
93	peilis	geležis	35x16x4	ašmenų ? dalis, aptrupėjusi	fragmentas	korodavęs	2	0,08	4,46	dirv.		554859,566	6083433,049
94	fragmentas	geležis	25x9x3	peilio ašmenų ? dalis	fragmentas	korodavęs	2	1,03	4,87	dirv.		554859,826	6083434,05
95	liejimo atlieka	vario lyd.	35x24x5	dvipusės liejimo formos piltuvėlyje likusi bronzos atlieka - 4 kanalai, sueinantys į vieną bendrą			2	4,08	1,1	dirv.		554864,674	6083434,139
96	knedė	vario lyd.	17x13x9	stambi kniedė, vienoje pusėje užbaigta stačiakampiu, kitoje - apvaliu galu	sveikas		2	1,28	1,98	dirv.		554862,26	6083432,471
97	apkolas	geležis	38x8x4	pailgas, labai korodavęs apkolas, su 2 bronzinėm kniedėm	nulūžęs galas	korodavęs	2	4,97	1,97	dirv.		554864,535	6083435,376
98	neaiškus	geležis	850x19x10	strypas, viename gale plokščia platesnio pjūvio kilpelė, kitame - plokščia siauresnio pjūvio, jos statmenos viena kitai, panašu į žąslių skirtiklį	nulūžęs galas		2	1,3	6,9	dirv.		554858,39	6083435,51
99	fragmentas	geležis	34x17x6	stačiakampio pjūvio lenktas strypelis	fragmentas	korodavęs	2	4,5	1,203	dirv.	106,085	554864,851	6083434,534
100	fragmentas	vario lyd.	38x17x7	apsilydės bronzinio papuošalo (?) fragmentas - skardelė su neaiškios formos iškilimais	fragmentas	susilydės	2	7,684	4,215	obj. 82	106,289	554864,432	6083438,896
101	fragmentas	geležis	34x10x9	labai korodavęs smailejantis strypelis	fragmentas	korodavęs	2	7,69	3,995	obj. 82	106,314	554864,609	6083438,766
102	kabutis	vario lyd.	33x26x5	lietas pusmėniulio formos kabutis, prie pusmėniulio galų prijungtas kryžiai, puoštas spurgeliais	sveikas	apsilydės	2	8,67	3,456	obj. 82	106,321	554865,636	6083439,208
103	kabutis	kaulas	50x13x9	amuletas - meškos iltis su pragrežta skylute pakabinimui	sveikas		2	7,852	4,138	obj. 82	106,172	554864,596	6083438,981
104	žvanguolis	vario lyd.	14x12x11	apsilydės	sveikas	apsilydės	2	8,982	3,54	obj. 82	106,181	554865,762	6083439,505
105	žvanguolis	vario lyd.	17x13x8;	2 fragmentai, susilydės	deformuotas	susilydės	2			obj. 82			
106	žvanguolis	vario lyd.	21x15x14	su ranteliais šonuose, išpjovia ne kryžminė, bet tik vienguba	nulūžęs galas	apsilydės	2			obj. 82			
107	kabutis	vario lyd.	36x30x5	apskritas kabutis, vienas spurgelis centre, aplink jį šešiakampis, kurio išorėje ratu einana dar 12 spurgelių	sveikas		2			obj. 82			
108	kabutis	vario lyd.	36x30x5	apskritas kabutis, vienas spurgelis centre, aplink jį šešiakampis, kurio išorėje ratu einana dar 12 spurgelių	sveikas	apsilydės	2			obj. 82			
109	vinis	geležis	12x5x5		sveikas	korodavęs	2			obj. 84			
110	fragmentas	vario lyd.	22x13x1	skardelė, patrupėjusiais kraštais	fragmentas		2	2,52	7,95	obj. 84	106,54	554858,312	6083437,118
111	žiedas	vario lyd.	38x28x10	pinta priekine dalimi, pinta iš 4 gijų (iekvienna jų pinta iš 3 gijų), tarpuose dar įpintos smulkios gijelės, pintos iš 2 gijų; deformuotas, nulūžusiu galu	deformuotas		2	1,87	8,27	obj. 84	106,79	554857,66	6083436,802
112	žvanguolis	vario lyd.	23x15x14		nulūžęs galas	aptrupėjės	2			dirv.			
113	fragmentas	geležis	65x25x5	pusės pasagos formos stačiakampio pjūvio strypelis, su dviem skylutėmis vinutėm	fragmentas		3	1,81	3,95	dirv.		554843,574	6083404,772
114	fragmentas	geležis	33x8x4	kirvio (?) ašmenų fragmentas	fragmentas		3	3,6	0,47	dirv.		554847,423	6083404,059
115	fragmentas	geležis	30x10x3	peilio ašmenų dalis (?)	fragmentas	korodavęs	3	1,2	2,7	dirv.		554844,19	6083403,524

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}
116	fragmentas	vario lyd.	27x15x1	skardelė, aptrupėjusiais kraštais	fragmentas	apsilydės	4	1,63	7,55	dirv.		554786,308	6083500,792
117	fragmentas	vario lyd.	18x14x4	sukniedyto 2 skardelės	fragmentas	apsilydės	4	1,32	6,13	dirv.		554786,154	6083499,346
118	fragmentas	vario lyd.	13x6x2		fragmentas		4	1,05	6,2	dirv.		554785,878	6083499,387
119	žiedas	vario lyd.	22x20x8	praplatinta priekine dalimi, užkeistais galais, iš papraščiausios skardos, nepuoštas	sveikas		4	1,76	2,63	dirv.		554786,97	6083495,915
120	galastuvas	akmuo	55x43x34	viens galas siaurėja, jis nulūžęs, stačiakampio skerspjūvio	nulūžęs galas		4	1,18	1,86	obj. 88	108,27	554786,477	6083495,086
121	galastuvas	akmuo	47x28x17	tik galas, stačiakampio pjūvio, kampai apdažyti	fragmentas		7	0,65	1,6	dirv.		554793,798	6083464,027
122	neaiškus	vario lyd.	10x10x3	panašus į pursutulio formos apkalą, tik be skylutės ar kniedės	fragmentas		7	0,53	1,41	dirv.		554793,724	6083463,815
123	peilis	geležis	52x11x7	tik įkoté	fragmentas	korodavės	7	0,32	0,45	dirv.		554793,736	6083462,833
124	neaiškus	geležis	73x10x7	stačiakampio pjūvio strypas	fragmentas	korodavės	7	0,55	1,49	dirv.		554793,726	6083463,898
125	fragmentas	vario lyd.	10x8x4	trapezijos formos pjūvio gabaliukas, nukirstas iš abiejų galų	fragmentas		7	1,1	1,4	dirv.		554794,282	6083463,934
126	skeltė	titnagas	17x11x3	skeltės dalis	pusė		7	1,73	1,43	dirv.		554794,889	6083464,105
127	lašas	vario lyd.	7x6x5		sveikas		7	1,31	1,66	dirv.		554794,428	6083464,234
128	fragmentas	vario lyd.	27x11x7	perdegusios antkaklės ar apyrankės (?) fragmentas - tordiruotu lankeliu ir praplatintu galu	fragmentas	perdeges	7	1,74	1,34	dirv.		554794,919	6083464,019
129	fragmentas	geležis	32X8X6	įkoté, sulinkusi, perdegusi	fragmentas	perdeges	7	1,25	1,38	kult. sl.	106,89	554794,433	6083463,948
130	fragmentas	geležis	45x7x7	perdegusi įkoté	fragmentas	perdeges	7	0,49	0,73	kult. sl.	106,87	554793,838	6083463,144
131	fragmentas	vario lyd.	18x17x13	neatpažintamai susilydės bronzinis daiktas	fragmentas	perdeges	7	1,38	1,44	kult. sl.	106,86	554794,546	6083464,036
132	žvangutis	vario lyd.	18x14x7	apačia susilydžiusi, kilpelė keturkampio formos	nulūžęs galas	apsilydės	7	1,13	1,82	kult. sl.	106,71	554794,217	6083464,35
133	neaiškus	geležis	49x13x7	kirvio ašmenų dalis (?), deformuota	fragmentas	korodavės	7	1,7	0,56	kult. sl.	106,71	554795,056	6083463,25
134	peilis	geležis	99x23x4	specialios paskirties, ašmenys užlenkti 90 laipsnių (nulūžę), pjaunamoji dalis išorėje, įkoté baigiasi skersinuku	nulūžęs galas	korodavės	7	0,59	0,85	kult. sl.	106,68	554793,909	6083463,283
135	grandis	geležis	20x20x3	uždara, apskrito skerspjūvio vielos	sveikas		7	1,24	0,9	kult. sl.	106,67	554794,531	6083463,478
136	grandis	geležis	11x11x2	nuo grandinių šarvų (?)	sveikas		7	0,68	0,65	kult. sl.	106,51	554794,041	6083463,108
137	apkolas	vario lyd.	18x17x5	apskritas, su iškilimu per viduri, aplink jį ratu įmušta 16 duobučių ir tiek pat kauburėlių; centre kniedė	sveikas		7	1,05	0,23	kult. sl.	106,49	554794,496	6083462,782
138	vinis	geležis	19x10x9		sveikas		7	0,85	0,63	kult. sl.	106,46	554794,212	6083463,127
139	galastuvas	akmuo	40x26x21	keturkampio skerspjūvio, pusė	pusė		7	0,5	1,5	kult. sl.	106,49	554793,675	6083463,896
140	neaiškus	geležis	124x25x6	tordiruota viela, vienas galas užbaigtas įvija; sulenkta per pusę, galai užkabinti vienas už kito	sveikas	korodavės	7	0,77	0,72	kult. sl.	106,65	554794,113	6083463,197
141	neaiškus	akmuo	105x79x58	kiaušinio formos akmuo, viena pusė lyg apludinta bei apdažyta	sveikas		7			dirv.			
142	auskaras	vario lyd.	54x31x8	daugiakarolis auskaras iš 6 karolių, tarpai tarp jų apvynioti vielutėmis, vienas strypelio galas išplotas su skylute, kitas suriestas į kilpelę	deformuotas		8	0,4	1,7	dirv.	106,96	554787,136	6083449,472
143	neaiškus	geležis	20x14x4	geležinės vielos kilpelė atiestais galais	sveikas		8	1,52	0,66	dirv.		554788,508	6083448,799
144	yla	geležis	77x6x3	plokščia įkote	sveikas	korodavės	8	0,53	0,58	obj. ?	106,82	554787,583	6083448,437
145	strėlės antgalis	geležis	32x9x3	plokščias, rombo formos plunksna, plunksnos ilgis - 19 mm	sveikas		12	1,4	1,14	dirv.		554797,265	6083393,656
146	peilis	geležis	17x6x3	tik ašmenų galas	fragmentas		12	1,46	0,73	dirv.		554797,665	6083393,55
147	fragmentas	geležis	19x8x7	stačiakampio pjūvio lenktas strypelis	fragmentas		12	1,13	1,84	dirv.		554796,515	6083393,684
148	peilis	geležis	26x12x5	tik ašmenų galas	fragmentas	korodavės	13	1,55	0,3	dirv.		554822,789	6083380,302
149	peilis	geležis	24x12x4	įkotės ir ašmenų fragmentas	fragmentas	korodavės	13	0,88	0,62	dirv.		554822,238	6083379,803
150	neaiškus	geležis	45x5x3	strypelis, viename gale praplatintas ir su skylute	fragmentas	korodavės	13	0,44	0,46	dirv.		554822,219	6083379,336
151	verpstukas	akmuo	41x24x20	pusė, kalkakmenio, dvigubo nupjauto kūgio formos, skersmuo (sveiko) - 41 mm, aukštis - 24 mm, skylės plotis - 9-13 mm	pusė		13	0,85	1,1	dirv.		554821,783	6083379,958

Nr.	daiktas	medžiaga	išmatavimai	apibūdinimas	būklė	išlikimas	Pl.	x plote	y plote	sluoksn.	H _{abs}	E _{LKS}	N _{LKS}
152	neaiškus	geležis	55x12x8	apskrito pjūvio strypas, kreivas, gal ruošinys (?)		korodavės	14	1,33	0,99	dirv.		554837,869	6083371,618
153	žaliaava	geležis	45x21x6	netaisyklingos formos geležies gabalas	sveikas		14	0,08	0,9	dirv.		554837,383	6083370,463
154	neaiškus	geležis	69x10x6	stačiakampio skerspjūvio strypas, labai netaisyklingas, gal ruošinys (?)			14	0,87	1,22	dirv.		554837,455	6083371,312
155	fragmentas	vario lyd.	24x19x1	stačiakampė skardelė	fragmentas		14	0,5	1,25	kult. sl.		554837,261	6083370,996
156	žaliaava	geležis	34x21x13	netaisyklingos formos geležies gabalas	sveikas		14	0,05	1,98	kult. sl.		554836,406	6083370,926
157	apyrankė	stiklas	24x6x6	stiklinės tordiruotos apyrankės fragmentas	fragmentas		14	0,45	0,82	kult. sl.		554837,622	6083370,757
158	peilis	geležis	32x15x6	ašmenų fragmentas	fragmentas	korodavės	14	0,72	0,38	dirv.		554838,136	6083370,798
159	fragmentas	geležis	42x13x3	specialios paskirties peilio, ar pjautuvo smaigalys	fragmentas		14	0,9	0,45	dirv.		554838,156	6083370,99
160	fragmentas	geležis	27x18x6	ašmenų (gal kirvio ?) fragmentas	fragmentas		14	1,77	1,32	dirv.		554837,774	6083372,16
161	fragmentas	geležis	27x9x8	stačiakampio pjūvio strelėlis	fragmentas	korodavės	14	1,5	0,2	dirv.		554838,65	6083371,412
162	spyna	geležis	29x18x9	cilindrinės spynos detalė	fragmentas		14	0,85	0,86	dirv.		554837,767	6083371,131
163	fragmentas	vario lyd.	14x6x1	skardelė	fragmentas		14						
164	spyna	geležis	36x16x15	labai korodavusi cilindrinės spynos (?) detalė	fragmentas	korodavės	14						
165	fragmentas	geležis	56x14x8	sulankstyta tordiruota strypas	fragmentas	korodavės	14						
166	fragmentas	geležis	25x15x3	beformė skardelė	fragmentas	korodavės	14						
167	žvangutis	vario lyd.	41x15x14	nebaigtas gaminti - su nesuformuota ąsele, vietoj jos 28 mm ilgio "rankenėlė"	sveikas	korodavės				rastas atsitiktinai Kernavės-Kriveikiškio dvarvietės (A1481) teritorijoje, kurmiarausyje, apytikslės koordinates (LKS) X-555002, Y-6083115			
168	moneta	vario lyd.	16x16x1	neaiški	sveikas					rastas atsitiktinai Kernavės-Kriveikiškio dvarvietės (A1481) teritorijoje, kurmiarausyje, apytikslės koordinates (LKS) X-554977, Y-6083095			
169	moneta-kabutis	sidabras		Vartburgo (Vestfalija) denaras - Simonas (1247-1277 m.); av. - vyskupas su lazda, aplink legendą ...GO..., rv. - lelijos ženklas, virš jo bokštai, aplink legendą (nejskaitoma); padarytas pakabukas - buvusi priliuota kilpelė	sveikas	nudilės				rastas atsitiktinai ant keliuko per pievą, apie 12 m į PV nuo ploto 2, apytikslės koordinates (LKS) X-554868, Y-6083418			
170	saga	vario lyd.	22x22x5	Napoleono armijos 37 pulko saga, plokščia, apskrita, centre skaičius 37, priešingoj pusėj ąselė su 4 skylutėm	sveikas	geras	1			dirv.			
171	diržo detalė	vario lyd.	28x25x14	kabliukas prie diržo, kareivio uniformos, galinė plokštėlė keturkampio užapvalintais kampais formos, su skylutėm, priekinė - apskrita, su karūna	sveikas	geras	1			dirv.			
172	saga	vario lyd.	15x15x5	Napoleono armijos 37 pulko saga, plokščia, apskrita, centre skaičius 37, priešingoj pusėj ąselė su 4 skylutėm	sveikas	geras	1			dirv.			
173	galastuvas	akmuo	120x72x27	pradėtas naudoti galastuvas (?), su vienu agludintu šonu gyvulio pirštakaulis su pragrežta 5mm skersmens skylute per	sveikas	geras	14			dirv.			
174	žaislas	kaulias	55x13x12		sveikas	aptrupėjės	1			obj. 4			

REGISTRUOTOS KERAMIKOS LENTELĖ

Eil. Nr.	plotas	objektas	Puodo dalies		išmatavimai		gamybos būdas		Ornamentas		Fragmentų skaičius	prie- maišos	pastabos		
			pakraštėlis	sieneiė	dugnas	skersmuo (puodo)	storis	apžieta	žiesta	bangelė	horizont. linijos	ijkartos	grūst. granitas	smėlis	
1	1	6	x				9		x	x	x		1	x	
2	1	6		x		~110	8		x				1	x	
3	1	21		x			8		x			x	7	x	labai panaši į brükšniuotąjį keramiką - paviršius brükšniotas, su ištrizom ijkartom ornamentuota briaunele, tačiau ryškios ir žiedimo žymės
4	1	22	x				9		x	x			1	x	
5	1	22		x			9	x			x	x	3	x	
6	1	54	x				7		x		x		2	x	
7	3	dirv.	x				8		x			x	1	x	ijkartomis ornamentuota pakraštėlio briaunelė bei pakraštėlio viršus vidinėje pusėje
8	7	dirv.	x				8		x				1	x	
9	7	kult. sl.	x				7		x			x	1	x	vidinė pusė apanglėjusi
10	7	kult. sl.	x				10		x			x	1	x	
11	7	kult. sl.	x				8		x				1	x	
12	7	kult. sl.	x				10		x			x	1	x	
13	14	dirv.	x				7		x	x			2	x	
14	14	kult. sl.	x				7		x	x			2	x	vidinė ir išorinė pusės apanglėjusios
15	14	kult. sl.	x				8		x	x	x	x	1	x	
16	1	4	x				8		x	x			1	x	

MASINĖS MEDŽIAGOS LENTELĖ

plotas	objektas	KERAMIKA												KITA MEDŽIAGA														
		žiesta neglazūruota				pastabos								kiti														
		glazūruota vnt.	glazūruota g	sienelės vnt.	sienelės g	pakraštėliai vnt.	pakraštėliai g	dugnai vnt.	dugnai g	ornamentas vnt.	ornamentas g	smulkiai iki 2 cm, vnt.	smulkiai iki 2 cm, g	įš viso vnt.	įš viso g	šlakas vnt.	šlakas g	tinkas vnt.	tinkas g	metalas vnt.	metalas g	titnagas vnt.	titnagas g					
1	68											2	7	2	7													
1	71											1	4	1	4													
1	72											1	2	1	2													
1	74											0	0															
2	dirv.	8	64	21	208	11	97	2	26	2	18	57	174	93	523	aselė				1	4							
2	82			43	668	8	105	17	188	5	56	58	176	131	1193		12	198	5	36	14	54	8	54				
2	83			1	22					2	15	6	17	9	54		2	39	93	766								
2	84			9	115	4	25	3	56	4	37	86	214	106	447		2	33	5	16								
3	dirv.			2	10	2	25			1	9	3	7	8	51		3	22	39	481	2	4	4	55				
4	dirv.	8	44	13	127	8	80	1	22	2	21	22	73	46	323		46	2177	1	4	14	53						
4	87											3	9	3	9		4	251	6	109	18	52	3	10				
4	88			1	39			1	30			2	69					6	59									
4	89					1	4	1	15	4	26	8	26	14	71				1	1			1	1				
4	90											1	2	1	2			1	4	36	133							
4	92											1	3	1	3			1	2									
4	94			1	15							1	1	1	1			4	14									
4	98																	1	1									
4	99																											
5	dirv.	8	40	8	91	2	12			4	19	35	80	49	202			8	58	12	71	9	20	1	1			
5	100			2	25							8	14	10	39				57	524								
6	dirv.			1	15	1	6			1	5	11	27	14	53			5	58	6	96			1	5			
7	dirv.	2	9	67	702	12	105	14	223	18	136	242	628	353	1794			8	44	138	551	8	23	10	21			
7	kult. sl.			31	402	14	270	12	265	10	92	41	153	108	1182			1	16	44	302							
8	dirv.			9	70	1	6	2	53	1	8	23	47	36	184	aselė - 15 g				2	18	4	5					
8	105											0	0						3	53								
8	106			3	26					2	27	4	8	9	61													
9	dirv.	2	6	5	43							2	7	7	50						1	4						
10	dirv.			3	19					1	6	7	17	11	42	5 lipdytinės šukės - 40 g		4	118	132	1007							
10	107											2	7	2	7	2 lipdytinės šukės - 28 g		14	116									
11	dirv.			2	19			1	7					2	19	1 lipdytinė šukė - 15 g												
12	dirv.											2	5	3	12													
13	dirv.			10	69	3	22	1	13			33	93	47	197			2	27	50	180	3	6					
14	dirv.			8	90	8	73	1	24	16	182	58	162	91	531			177	4350	19	235	31	82	2	15			
14	kult. sl.	2	25	5	49	8	128	2	26	11	140	22	46	48	389			46	2495	2	20	10	20			stiklo 1 fragm.		
15	dirv.											0	0						8	81	2							
iš viso:		79	528	376	4293	141	1636	83	1754	165	1671	1215	3541	1980	12895			364	12377	1287	12001	168	535	41	233			

Objekta

38

Nr.	plotas	žemės spalva	pjūvio H	dugno H	gylis	plotas	skers-muo	forma	pjūvio forma	radiniai	akmenys	pastabos	interpretacija
1	1	t. pilka	106,60	106,18	0,42	0,51	0,91	netaisyklinga	plokščiadugnė	K,T			?
2	1	t. pilka	106,62	106,53	0,09	0,19	0,46	netaisyklinga	apvaliadugnė			gausu smulkų perdegusio molio gabaliukų	?
3	1	juoda	106,60	106,51	0,09	0,07	0,28	apskrita	apvaliadugnė			gausu degesių	stulpavietė
4	1	juoda	106,71	106,55	0,16	2,65	2,41	ovalo	plokščiadugnė	K,T,Š	6		ūkinė duobė
5	1	t. pilka	106,69	106,29	0,40	0,17	0,54	ovalo	plokščiadugnė	T,Š			stulpavietė
6	1	juoda	106,81	106,46	0,23	4,54	4,02	pailga	plokščiadugnė	K,T,Š,KI	apie 2		ūkinė duobė
7	1	t. pilka	106,73	106,41	0,32	0,04	0,23	apskrita	apvaliadugnė		6		stulpavietė
8	1	t. pilka	106,81	106,48	0,33	0,05	0,23	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
9	1	juoda	106,81	106,71	0,10	0,03	0,20	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
10	1	juoda	106,71	106,22	0,49	0,07	0,31	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
14	1	juoda	106,65	106,17	0,48	0,74	1,27	netaisyklinga	apvaliadugnė	K,T,Š	5		2 stulpavietės
15	1	t. pilka	106,69	106,44	0,25	0,61	0,88	apskrita	apvaliadugnė	K,T	21		stulpavietė ?
16	1	juoda	106,76	106,38	0,38	0,55	0,76	apskrita	apvaliadugnė	K,T,Š	1		stulpavietė ?
17	1	t. pilka	106,77	106,46	0,31	0,27	0,53	apskrita	plokščiadugnė	K,T			stulpavietė ?
18	1	šv. pilka	106,73	106,26	0,47	0,04	0,22	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
19	1	t. pilka	106,77	106,27	0,50	0,04	0,22	apskrita	smailiadugnė				stulpavietė
20	1	t. pilka	106,74	106,61	0,13	0,04	0,20	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
21	1	juoda	106,81	106,43	0,38	1,02	1,31	ovalo	plokščiadugnė	K,T			ūkinė duobė ?
22	1	juoda	106,78	106,19	0,59	4,95	2,50	apskrita	apvaliadugnė	K,T,Š	12	daugiasluoksnė	ūkinė duobė
23	1	t. pilka	106,78	106,28	0,50	2,60	3,04	pailga	apvaliadugnė	T,Š	18	daugiasluoksnė	?
24	1	t. pilka	106,78	106,41	0,37	0,14	0,48	apskrita	plokščiadugnė	K			stulpavietė
25	1	t. pilka	106,71	106,49	0,22	0,30	0,59	ovalo	apvaliadugnė	T	5	dugne degesių sluoksnis	?
26	1	juoda	106,72	106,40	0,32	1,56	1,56	netaisyklinga	apvaliadugnė	K,T	5	rastas galąstuvas (Nr. 73)	ūkinė duobė ?
27	1	juoda	106,77	106,57	0,20	0,05	0,24	apskrita	apvaliadugnė		1		stulpavietė
28	1	juoda	106,87	106,59	0,28	0,04	0,22	apskrita	apvaliadugnė	T			stulpavietė
29	1	juoda	106,86	106,65	0,21	0,07	0,42	pailga	plokščiadugnė	K,T	2		stulpavietė
30	1	šv. pilka	106,86	106,55	0,31	0,03	0,22	apskrita	plokščiadugnė	K,T			stulpavietė
31	1	šv. pilka	106,86	106,61	0,25	0,02	0,18	apskrita	apvaliadugnė			dugne degesiai	stulpavietė ?
32	1	juoda	106,84	106,66	0,18	0,13	0,52	netaisyklinga	apvaliadugnė		3		stulpavietė ?
33	1	juoda	106,78	106,54	0,24	0,05	0,24	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
34	1	juoda	106,78	106,63	0,15	0,04	0,21	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
35	1	juoda	106,78	106,68	0,10	0,06	0,26	ovalo	apvaliadugnė				stulpavietė
36	1	juoda	106,71	106,05	0,66	0,06	0,24	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
37	1	juoda	106,81	106,24	0,57	2,36	2,20	netaisyklinga	netaisyklinga	K,T	>1	apardyta, žemė degésinga	krosnis
38	1	juoda	106,59	106,48	0,11	0,04	0,22	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
39	1	juoda	106,72	106,63	0,09	0,05	0,23	apskrita	apvaliadugnė	K			stulpavietė
40	1	šv. pilka	106,72	106,36	0,36	1,15	2,02	pailga	apvaliadugnė	K	apie 2	apardyta	krosnis
41	1	juoda	106,72	106,48	0,24	0,18	0,37	netaisyklinga	apvaliadugnė	K		gausu degesių	stulpavietė ?
42	1	juoda	106,74	106,59	0,15	0,10	0,60	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
43	1	t. pilka	106,74	106,61	0,13	0,03	0,19	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
44	1	t. pilka	106,78	106,70	0,08	0,06	0,27	apskrita	plokščiadugnė	K			stulpavietė
45	1	t. pilka	106,81	106,70	0,11	0,05	0,24	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
46	1	šv. pilka	106,81	106,68	0,13	0,03	0,20	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė

Nr.	plotas	žemės spalva	pjūvio H	dugno H	gylis	plotas	skers-muo	forma	pjūvio forma	radiniai	akmenys	pastabos	interpretacija
47	1	t. pilka	106,78	106,28	0,50	0,03	0,31	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
48	1	juoda	106,78	106,49	0,29	0,01	0,17	apskrita	smailiadugnė				stulpavietė
49	1	t. pilka	106,77	106,57	0,20	0,13	0,37	apskrita	plokščiadugnė	K,T,Š,KI	3		stulpavietė
50	1	juoda	106,82	106,57	0,25	1,21	1,40	netaisyklinga	apvaliadugnė				krosnis
51	1	juoda	106,88	106,79	0,08	0,03	0,22	apskrita	apvaliadugnė	K,T,KI	>1	žemė degēsinga	stulpavietė
52	1	t. pilka	106,86	106,77	0,09	0,03	0,18	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
53	1	juoda	106,90	106,66	0,24	0,03	0,20	apskrita	smailiadugnė	KI		žemė degēsinga	stulpavietė
54	1	t. pilka	106,88	106,66	0,22	0,04	0,22	apskrita	smailiadugnė	KI			stulpavietė
55	1	juoda	106,90	106,71	0,19	0,34	0,74	netaisyklinga	plokščiadugnė	KI,KI		buvo degesių	?
56	1	juoda	106,91	106,71	0,20	0,05	0,26	apskrita	apvaliadugnė	KI			stulpavietė
57	1	t. pilka	106,89	106,81	0,08	0,05	0,26	apskrita	plokščiadugnė				stulpavietė
58	1	juoda	106,93	106,77	0,15	0,06	0,31	apskrita	apvaliadugnė	T,KI			stulpavietė
59	1	juoda	106,97	106,87	0,09	2,06	1,72	netaisyklinga	plokščiadugnė	K,KI	6	apardyta	?
60	1	juoda	106,81	106,68	0,13	0,04	0,26	ovalo	apvaliadugnė				stulpavietė
61	1	juoda	106,81	106,47	0,34	0,10	0,55	ovalo	plokščiadugnė	K,KI			2 stulpavietės
62	1	šv. pilka	106,90	106,75	0,15	0,03	0,20	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
63	1	juoda	107,05	106,84	0,21	0,03	0,21	apskrita	plokščiadugnė	KI			stulpavietė
64	1	juoda	107,01	106,78	0,23	2,19	1,68	netaisyklinga	plokščiadugnė	K,T,KI	26		ūkinė duobė
65	1	t. pilka	106,88	106,82	0,06	0,04	0,23	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
66	1	juoda	106,92	106,61	0,31	0,12	0,39	netaisyklinga	smailiadugnė	K,T,Š,KI	1	išlikusi užsikonservavus mediena - [smeigtas 40 cm ilgio kuolas]	stulpavietė
67	1	šv. pilka	106,93	106,86	0,07	0,29	0,55	ovalo	plokščiadugnė	T			?
68	1	juoda	106,94	106,77	0,17	0,02	0,18	apskrita	smailiadugnė	K			stulpavietė
69	1	t. pilka	107,10	106,84	0,25	0,10	0,35	apskrita	smailiadugnė	KI			stulpavietė
70	1	t. pilka	107,12	107,05	0,07	0,03	0,22	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
71	1	t. pilka	107,09	106,92	0,18	0,04	0,22	apskrita	plokščiadugnė	K,KI			stulpavietė
72	1	šv. pilka	107,17	107,08	0,09	0,03	0,21	apskrita	apvaliadugnė	K			stulpavietė
73	1	t. pilka	107,18	107,10	0,09	0,03	0,20	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
74	1	t. pilka	107,17	106,88	0,28	0,03	0,21	apskrita	plokščiadugnė	T,KI			stulpavietė
75	1	t. pilka	107,09	107,01	0,08	0,03	0,21	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
76	1	juoda	107,06	106,95	0,11	0,01	0,11	apskrita	smailiadugnė				stulpavietė
77	1	šv. pilka	107,06	106,96	0,10	0,02	0,17	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
79	2	t. pilka	106,82	106,58	0,24	0,05	0,27	apskrita	smailiadugnė				stulpavietė
80	2	t. pilka	106,88	106,68	0,20	0,03	0,21	apskrita	smailiadugnė				stulpavietė
81	2	šv. pilka	106,88	106,57	0,31	0,05	0,28	apskrita	plokščiadugnė				stulpavietė
82	2	juoda	107,00	106,52	0,48	2,57	2,32	pailga	plokščiadugnė	K,T,Š,KI			ūkinė duobė
83	2	t. pilka	106,91	106,71	0,20	0,68	1,35	ovalo	plokščiadugnė	K,T,Š,KI			ūkinė duobė ?
84	2	juoda	106,92	106,39	0,53	1,43	1,64	ovalo	apvaliadugnė	K,T,Š,KI			ūkinė duobė
86	4	juoda	108,62	108,49	0,13	0,02	0,16	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
87	4	šv. pilka	108,72	108,41	0,31	0,11	0,35	?	apvaliadugnė	K,T,KI			?
88	4	juoda	108,74	108,47	0,27	0,05	0,28	apskrita	apvaliadugnė	K	2		stulpavietė
89	4	t. pilka	108,57	108,25	0,32	0,06	0,28	apskrita	apvaliadugnė	K,T,KI			stulpavietė
90	4	t. pilka	108,79	108,46	0,33	1,11	1,65	netaisyklinga	netaisyklinga	K,T,Š,KI	1		?
91	4	šv. pilka	108,78	108,52	0,26	0,43	1,18	?	apvaliadugnė				?
93	4	juoda	108,87	108,74	0,13	0,05	0,26	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
94	4	juoda	108,88	108,70	0,18	0,02	0,17	apskrita	plokščiadugnė	K			stulpavietė
95	4	juoda	108,90	108,79	0,11	0,01	0,10	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė

Nr.	plotas	žemės spalva	pjūvio H	dugno H	gylis	plotas	skers-muo	forma	pjūvio forma	radiniai	akmenys	pastabos	interpretacija
96	4	juoda	108,87	108,69	0,18	0,02	0,16	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
97	4	juoda	108,97	108,79	0,18	0,05	0,24	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
98	4	juoda	108,97	108,78	0,19	0,25	1,12	?	plokščiadugnė	K,T,KI			?
99	4	juoda	109,03	108,77	0,26	0,06	0,30	apskrita	apvaliadugnė	K,T	1		stulpavietė
100	5	juoda	108,95	108,64	0,31	1,39	2,02	netaisyklinga	plokščiadugnė	K,T,KI		gausu degesių	?
101	5	šv. pilka	108,95	108,86	0,09	0,16	0,52	pailga	?				?
102	5	šv. pilka	108,95	108,59	0,36	0,03	0,24	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
103	8	šv. pilka	106,65	106,41	0,24	0,06	0,28	apskrita	plokščiadugnė				stulpavietė
104	8	šv. pilka	106,65	106,45	0,20	0,05	0,25	apskrita	apvaliadugnė				stulpavietė
105	8	šv. pilka	106,67	106,26	0,41	0,09	0,34	apskrita	plokščiadugnė	T			stulpavietė
106	8	t. pilka	106,64	106,17	0,47	0,41	1,06	pailga	netaisyklinga	K			?
107	10	juoda	105,52	105,38	0,14	0,43	0,91	?	apvaliadugnė	K,T,KI		greičiausiai velyva	?

Radiniai: K - keramika, T - molio tinkas, Š - šlakas, KI - gyvulių kaulai

FOTOGRAFIJŲ SARAŠAS

- 1 foto. Pradedamas tirti plotas 1. Fotograuota iš pietų.
- 2 foto. Plotas 1 - tyrinėjimų pradžia. Fotograuota iš rytų.
- 3 foto. Plotas 1 - tyrinėjimų procesas. Fotograuota iš vakarų.
- 4 foto. Atsidengę objektai ploto 1 šiaurinėje dalyje. Fotograuota iš pietų.
- 5 foto. Ploto 1 šiaurinė dalis su pažymėtais objektais. Fotograuota iš vakarų.
- 6 foto. Atsidengę objektai ploto 1 pietinėje dalyje. Fotograuota iš pietų.
- 7 foto. Atsidengę objektai ploto 1 pietinėje dalyje. Fotograuota iš rytų.
- 8 foto. Plotas 1 - pastato kontūrai bei kiti objektai. Fotograuota iš pietvakarių.
- 9 foto. Plotas 1 - pastato kontūrai bei kiti objektai. Fotograuota iš pietų.
- 10 foto. Plotas 1 - bendras vaizdas. Fotograuota iš pietų.
- 11 foto. Plotas 1 - preparuojami objektai. Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 12 foto. Plotas 1 - preparuojami objektai. Fotograuota iš rytų.
- 13 foto. Ploto 1 išpjovoje atsidengę objektai. Fotograuota iš šiaurės vakarų.
- 14 foto. Ploto 1 išpjovos pietinėje dalyje atsidengę objektai. Fotograuota iš pietryčių.
- 15 foto. Ploto 1 sienelė - išpjovoje ties objektu 6. Fotograuota iš pietvakarių.
- 16 foto. Plotas 1 - objekto 1 pjūvis. Fotograuota iš pietvakarių.
- 17 foto. Plotas 1 - objekto 4 pjūvis. Fotograuota iš vakarų.
- 18 foto. Plotas 1 - objekto 5 pjūvis. Fotograuota iš rytų.
- 19 foto. Plotas 1 - objektas 6. Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 20 foto. Plotas 1 - objektas 6. Fotograuota iš pietryčių.
- 21 foto. Plotas 1 - objekto 6 pjūvis. Fotograuota iš pietryčių.
- 22 foto. Plotas 1 - objekto 7 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 23 foto. Plotas 1 - objekto 8 pjūvis. Fotograuota iš pietryčių.
- 24 foto. Plotas 1 - objekto 9 pjūvis. Fotograuota iš pietryčių.
- 25 foto. Plotas 1 - objekto 10 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės vakarų.
- 26 foto. Plotas 1 - objekto 11 (pastato kontūro) pjūvis (11b). Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 27 foto. Plotas 1 - objekto 11 (pastato kontūro) pjūvis (11c). Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 28 foto. Plotas 1 - objekto 11 (pastato kontūro) išilginis pjūvis. Fotograuota iš pietvakarių.
- 29 foto. Plotas 1 - objekte 12 (tvoros kontūras) užsikonservavusi lentos liekana. Fotograuota iš pietryčių.
- 30 foto. Plotas 1 - objekto 12 (tvoros kontūro) pjūvis (12b). Fotograuota iš rytų.
- 31 foto. Plotas 1 - objekto 12 (tvoros kontūro) išilginis pjūvis. Fotograuota iš pietų.
- 32 foto. Plotas 1 - objekto 14 pjūvis. Fotograuota iš rytų.
- 33 foto. Plotas 1 - objekto 15 pjūvis. Fotograuota iš pietų.
- 34 foto. Plotas 1 - objekto 16 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 35 foto. Plotas 1 - objekto 18 pjūvis. Fotograuota iš pietvakarių.
- 36 foto. Plotas 1 - objektai 22 ir 23. Fotograuota iš pietvakarių.
- 37 foto. Plotas 1 - objektų 22 ir 23 pjūviai. Fotograuota iš vakarų.
- 38 foto. Plotas 1 - objekto 22 pjūvis. Fotograuota iš vakarų.
- 39 foto. Plotas 1 - objekto 23 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės.
- 40 foto. Plotas 1 - objekto 23 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės vakarų.
- 41 foto. Plotas 1 - objekto 23 pjūvis. Fotograuota iš pietų.
- 42 foto. Plotas 1 - objekto 28 pjūvis. Fotograuota iš pietryčių.
- 43 foto. Plotas 1 - objekto 29 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės rytų.
- 44 foto. Plotas 1 - objekto 36 pjūvis. Fotograuota iš šiaurės.

- 45 foto. Plotas 1 - objektas 37. Fotografuota iš šiaurės rytų.
46 foto. Plotas 1 - objekto 37 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
47 foto. Plotas 1 - objekto 40 pjūvis. Fotografuota iš pietvakarių.
48 foto. Plotas 1 - objektų 41 ir 42 pjūvis. Fotografuota iš pietryčių.
49 foto. Plotas 1 - objektai 49-52. Fotografuota iš pietvakarių.
50 foto. Plotas 1 - objektas 50. Fotografuota iš pietvakarių.
51 foto. Plotas 1 - objekto 50 pjūvis. Fotografuota iš šiaurės rytų.
52 foto. Plotas 1 - objektai 53-55. Fotografuota iš pietvakarių.
53 foto. Plotas 1 - objekto 53 pjūvis. Fotografuota iš pietryčių.
54 foto. Plotas 1 - objektas 64. Fotografuota iš pietų.
55 foto. Plotas 1 - objekto 64 pjūvis. Fotografuota iš pietų.
56 foto. Plotas 1 - objekto 66 pjūvis. Fotografuota iš pietryčių.
57 foto. Plotas 1 - objekto 68 pjūvis. Fotografuota iš pietryčių.
58 foto. Pradedamas tirti plotas 2. Fotografuota iš šiaurės.
59 foto. Plote 2 atsidengę objektai. Fotografuota iš šiaurės.
60 foto. Plote 2 atsidengę objektai (paryškinti). Fotografuota iš šiaurės.
61 foto. Plotas 2 - objektų 80 ir 81 pjūviai. Fotografuota iš pietryčių.
62 foto. Plotas 2 - objekto 82 pjūvis. Fotografuota iš pietų.
63 foto. Plotas 2 - objekto 83 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
64 foto. Plotas 2 - objekto 84 pjūvis. Fotografuota iš šiaurės vakarų.
65 foto. Plotas 3. Fotografuota iš rytų.
66 foto. Plotas 4. Fotografuota iš šiaurės.
67 foto. Plotas 4. Fotografuota iš pietų.
68 foto. Plotas 4 - objekto 88 pjūvis. Fotografuota iš rytų.
69 foto. Plotas 4 - objekto 89 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
70 foto. Plotas 4 - objektas 90. Fotografuota iš rytų.
71 foto. Plotas 4 - objekto 90 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
72 foto. Plotas 4 - objekto 98 pjūvis perkasos sienelėje. Fotografuota iš rytų.
73 foto. Plotas 4 - objekto 99 pjūvis. Fotografuota iš rytų.
74 foto. Plotas 5. Fotografuota iš šiaurės.
75 foto. Plotas 5 - objekto 100 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
76 foto. Plotas 5 - objekto 100 pjūvis sienelėje. Fotografuota iš pietų.
77 foto. Plotas 6. Fotografuota iš šiaurės.
78 foto. Plotas 7. Fotografuota iš pietų.
79 foto. Ploto 7 šiaurinė sienelė. Fotografuota iš pietų.
80 foto. Plotas 8. Fotografuota iš rytų.
81 foto. Plotas 8 - objekto 106 pjūvis. Fotografuota iš vakarų.
82 foto. Plotas 8 - pietinės sienelės pjūvis. Fotografuota iš šiaurės.
83 foto. Plotas 9. Fotografuota iš šiaurės.
84 foto. Tyrinėjami plotai 9 ir 10. Fotografuota iš šiaurės.
85 foto. Plotas 10. Fotografuota iš šiaurės vakarų.
86 foto. Plotas 11. Fotografuota iš šiaurės rytų.
87 foto. Plotas 12. Fotografuota iš šiaurės.
88 foto. Plotas 13. Fotografuota iš šiaurės.
89 foto. Plotas 14 - atsidengės kultūrinis sluoksnis. Fotografuota iš pietų.
90 foto. Plotas 14 - besibaiginėjantis kultūrinis sluoksnis. Fotografuota iš pietų.
91 foto. Baigtas tirti plotas 14. Fotografuota iš vakarų.
92 foto. Plotas 14 - šiaurinė sienelė. Fotografuota iš pietvakarių.
93 foto. Plotas 15. Fotografuota iš šiaurės rytų.
94 foto. 2005 metų rudenį suartas rezervato pakraštys.

- 95 foto. 2005 metų arimas. Atvalyta objekto 37 dalis. Fotografuota iš pietryčių.
96 foto. 2005 metų arimas. Atvalyta objekto 37 dalis. Fotografuota iš šiaurės rytų.
97 foto. 2005 metų arimas. Atvalytas objekto pjūvis. Fotografuota iš šiaurės rytų.
98 foto. 2005 metų arimas. Atvalyta objekto 82 dalis. Fotografuota iš šiaurės vakarų.
99 foto. 2005 metų arimas. Atvalytas objektas apie 40 m į pietryčius nuo ploto 2.
Fotografuota iš šiaurės rytų.

1 foto.

2 foto.

3 foto.

4 foto.

45

5 foto.

7 foto.

6 foto.

8 foto.

46

9 foto.

10 foto.

11 foto.

12 foto.

47

13 foto.

14 foto.

15 foto.

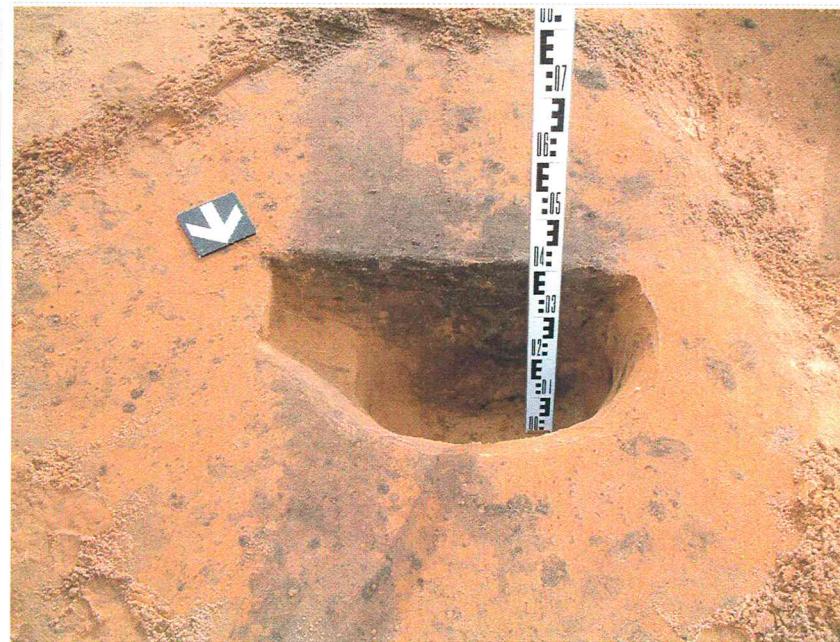

16 foto.

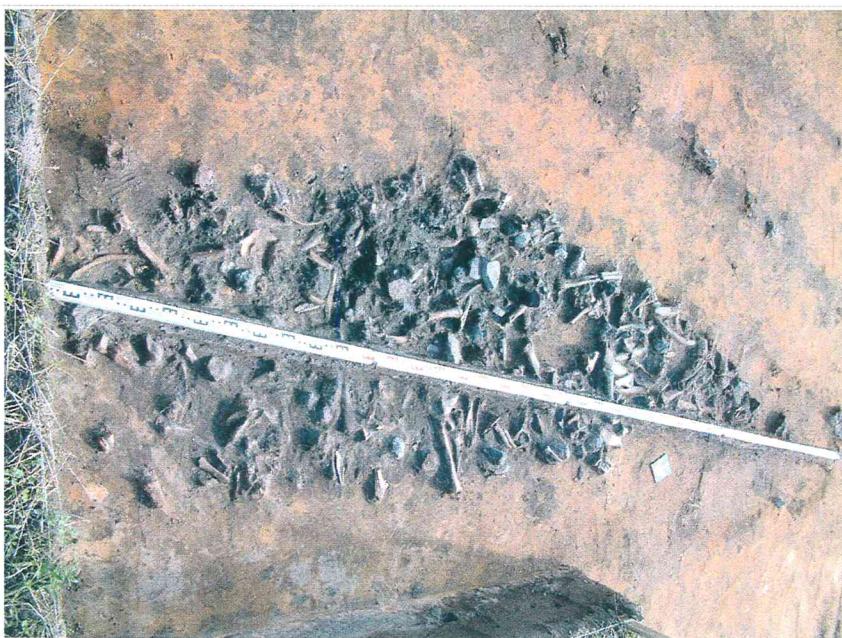
48

17 foto.

18 foto.

19 foto.

20 foto.

21 foto.

22 foto.

23 foto.

24 foto.

25 foto.

26 foto.

27 foto.

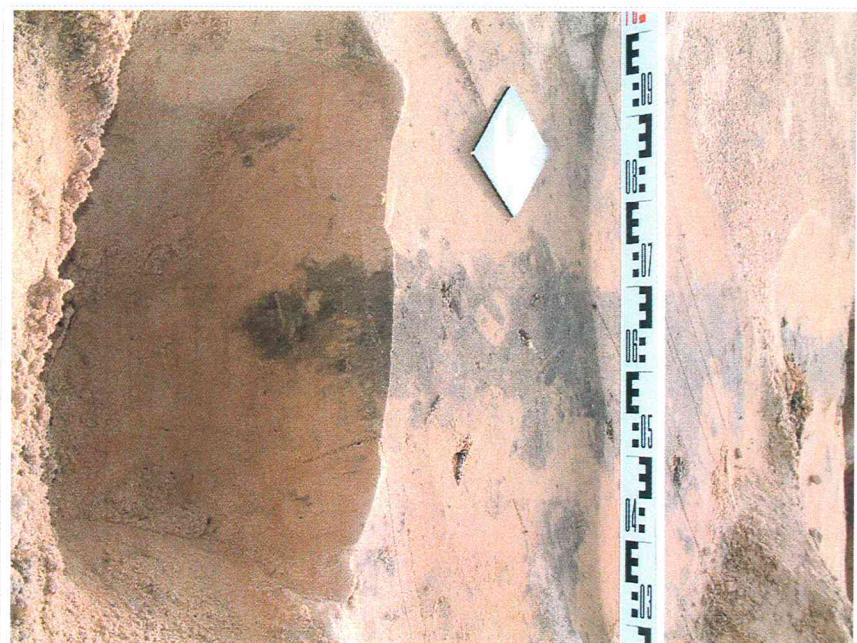

28 foto.

51

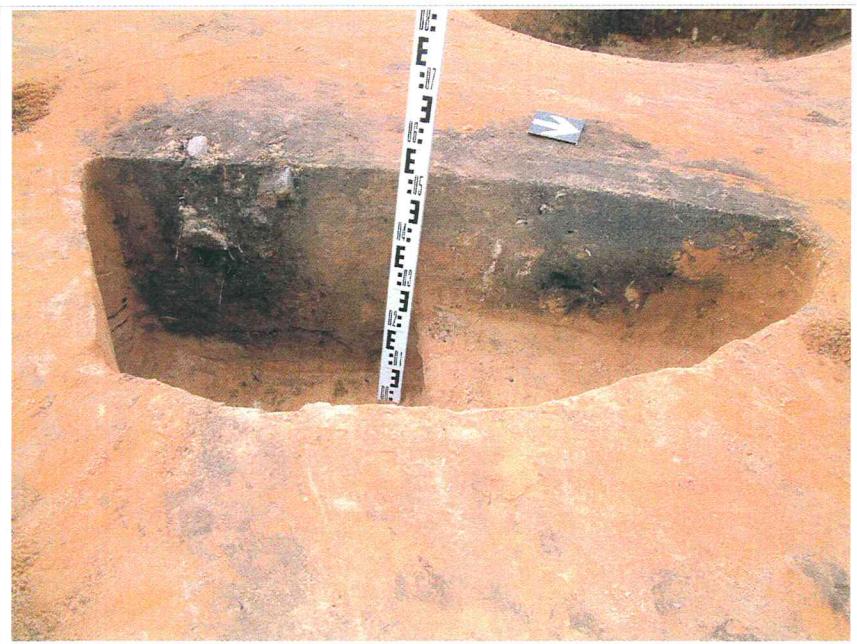
29 foto.

30 foto.

31 foto.

32 foto.

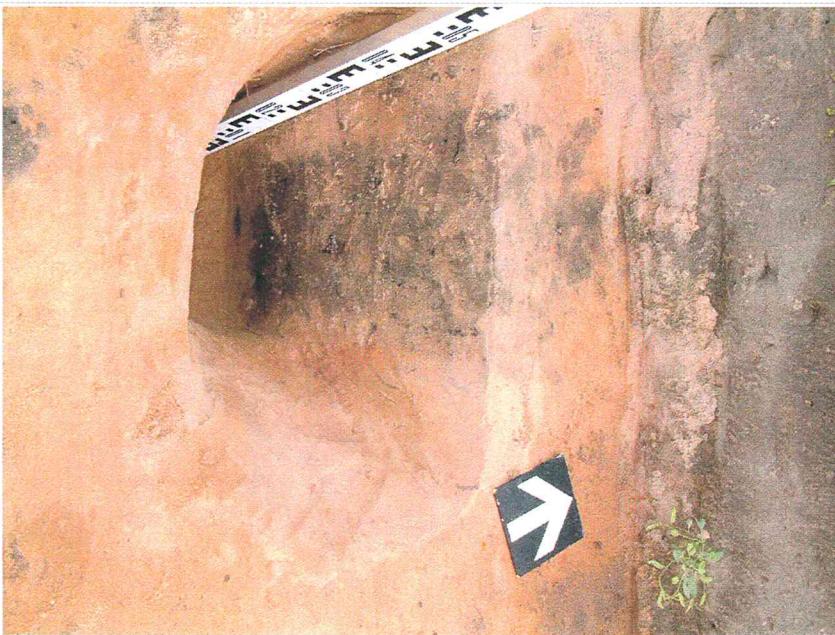
52

33 foto.

34 foto.

35 foto.

36 foto.

37 foto.

38 foto.

39 foto.

40 foto.

41 foto.

42 foto.

43 foto.

44 foto.

45 foto.

46 foto.

47 foto.

48 foto.

56

49 foto.

51 foto.

50 foto.

52 foto.

53 foto.

54 foto.

55 foto.

56 foto.

57 foto.

58 foto.

59 foto.

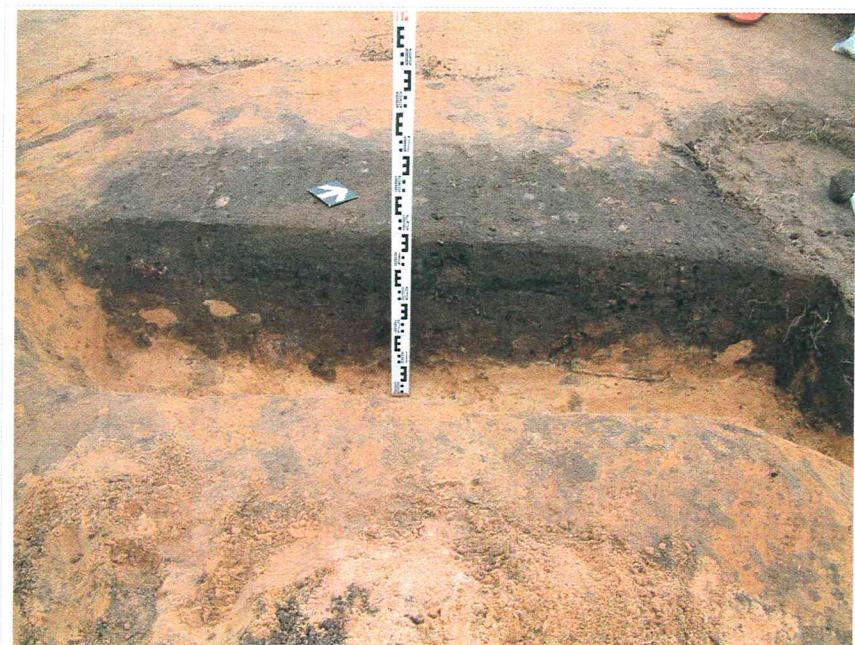

60 foto.

59

61 foto.

62 foto.

63 foto.

64 foto.

60

65 foto.

66 foto.

67 foto.

68 foto.

61

69 foto.

71 foto.

70 foto.

72 foto.

29

73 foto.

74 foto.

75 foto.

76 foto.

69

77 foto.

78 foto.

79 foto.

80 foto.

64

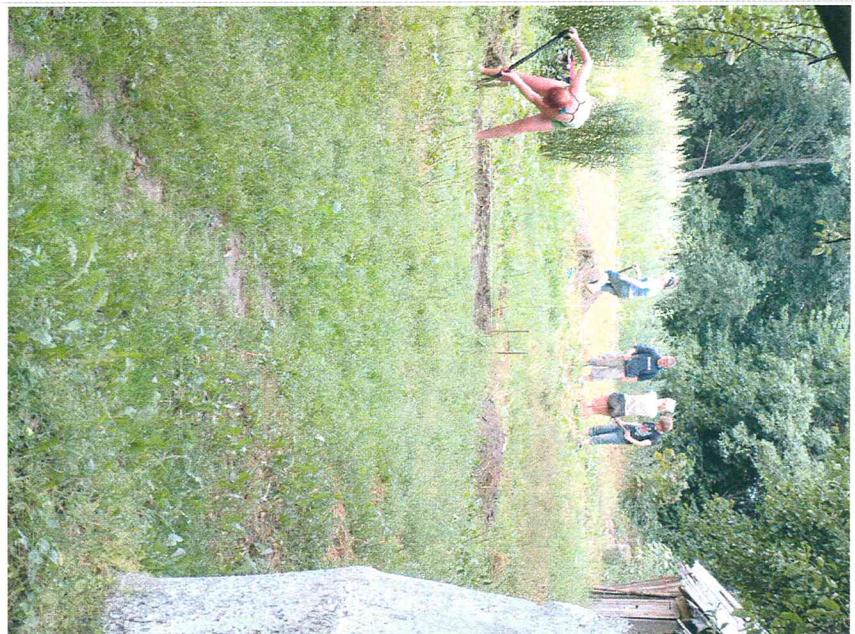
81 foto.

82 foto.

83 foto.

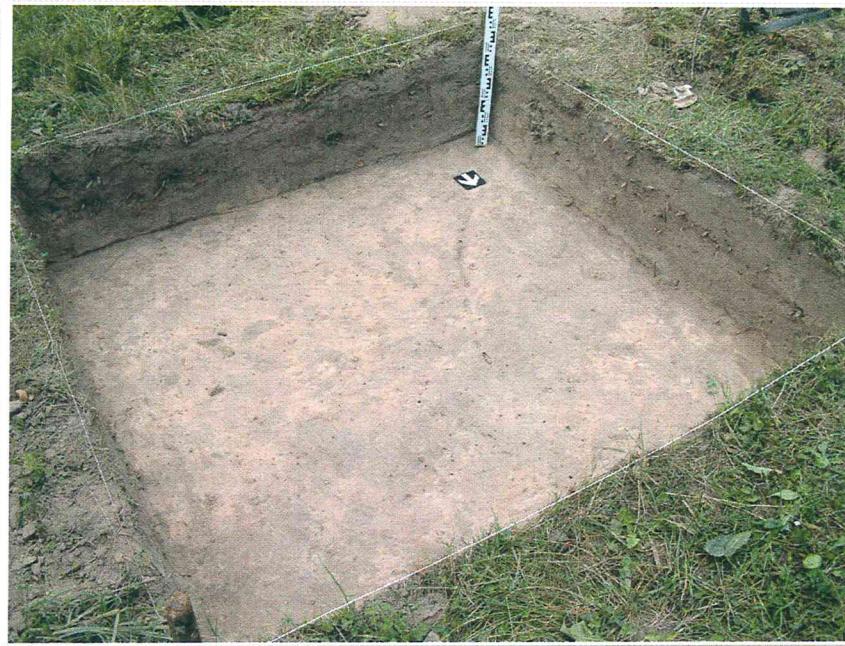

84 foto.

65

85 foto.

86 foto.

87 foto.

88 foto.

96

89 foto.

90 foto.

91 foto.

92 foto.

67

93 foto.

94 foto.

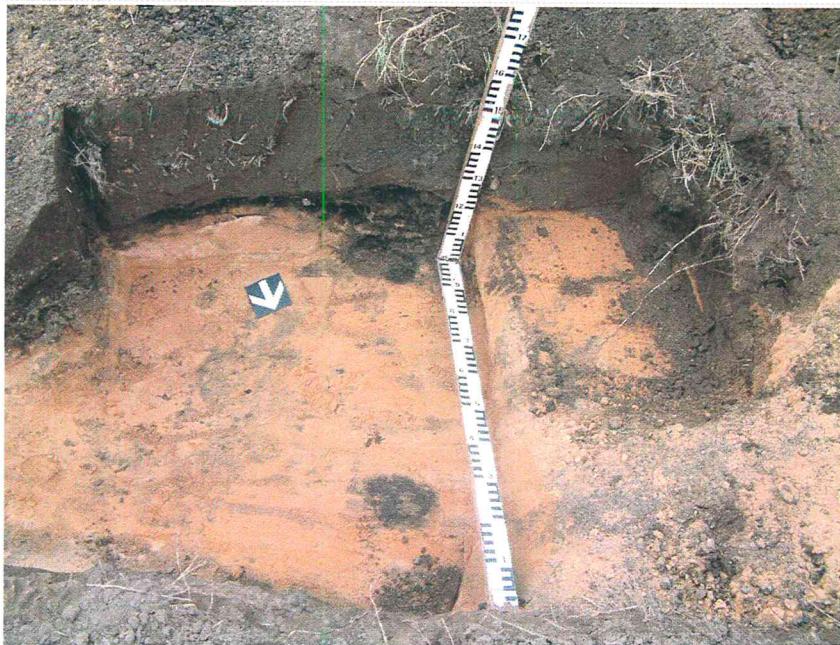

95 foto.

96 foto.

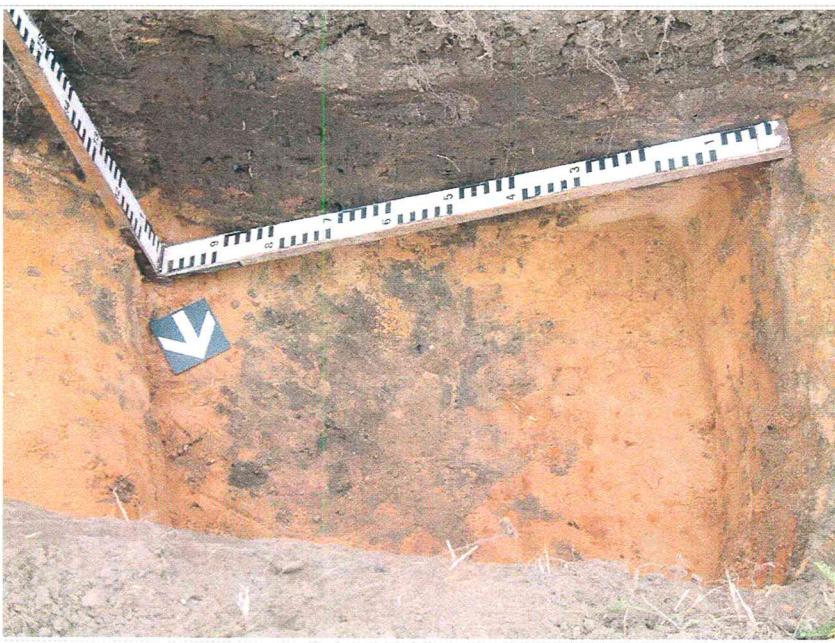
68

97 foto.

98 foto.

99 foto.